ПАГОНЯ

Чацвер
11 траўня 2000 г.
№ 16 (463)
Кошт 70 рублёў

Ад Перамогі засталася адная паказуха

9 траўня па Гародні ездзілі танкі. Гэта называлася паказальным парадам баявой тэхнікі ў гонар Дня Перамогі.

Асноўныя ўрачыстасьці для ветэранаў другой сусьветнай вайны прайшлі ля Кургану Славы, дзе адбыўся сьвяточны мітынг і канцэрт. Па прашпэкце Касманаўтаў праехаліся бэтээры і танкі. Гусеніцы і колы вайсковай тэхнікі былі схаваныя пад адмысловымі гумовымі чахламі, каб не праламіць і без таго ўшчэнт дабіты асфальт.

На сьвяточным мерапрыемстве прысутнічалі прадстаўнікі ўсіх навучальных установаў гораду. ГрДзУ, напрыклад, адпаведна пляну, мусіў прывесьці да Кургану па 50 чалавек ад кожнага факультэту.

А школьнікаў выстраілі жывой сьценкай уздоўж дарогі. Яны павінны былі махаць сьцяжкамі, паветранымі шарыкамі. Асаблівае замілаваньне выклікалі «ўнучаты Ільліча» - калёна піянэраў у чырвоных гальштуках.

Гарадзкія сьвяточныя мерапрыемствы скончыліся моладзевай дыскатэкай у цэнтры гораду і сьвяточным фэервэркам.

Алеся Тарашкевіч

Людзі гінуць па віне міліцыянтаў

Ужо тыдзень з вуснаў шчучынцаў не сыходзіць адна тэма - гібель маладой дзяўчыны ў аўтаавары (ПАГОНЯ паведамляла пра яе ў мінулым нумары ў артыкуле «Міліцыянт-забойца»). Аварыя адбылася ў ноч з 28 на 29 красавіка насупраць завода «Аўтапровад». За рулём машыны, якая збіла дзяўчыну, знаходзіўся, зараз ужо былы, старэйшы опер-упаўнаважаны, капітан міліцыі Баляслаў Вінча.

Як паведамляла ПАГОНЯ, у мінулы аўторак крымінальная справа, распачатая шчучынскай пракуратурай, была перададзена ў Масты. А ў чацвер, улічваючы сур'ёзнасць справаў, яна апынулася ў Гарадзенскай абласной пракуратуры.

Як лічыць пракурор Шчучынскага раёна Генадзь Дыско, у аварыі вінаваты не толькі кіроўца. Дзяўчаты (нагадаем, яны былі ўчатырох) ішлі па праезнай часцы, што з'яўляецца «грубым парушэннем правілаў пешаходнага руху». У любым выпадку асноўная віна ляжыць на кіроўцы аўтамашыны. Яму, мяркуе спадар Дыско, пагражае да дзесяці гадоў пазбаўлення волі паводле артыкула 206 часткі 2 («Парушэнне правілаў бяспекі руху...»).

Шчучынскі пракурор сцвярджае, што ў машыне быў толькі кіроўца. Ці быў ён п'яны, экспертыза да 5 траўня яшчэ не ўстанавіла. На гэтым жа тыдні пракурор Гарадзенскай вобласці размаўляць з ПАГОНЯЙ не захацеў. Усе дадзеныя, маўляў, атрымаеце тады, калі скончыцца следства.

Падчас дэфіцыту аб'ектыўных дадзеных, на поўную сілу квітнеюць чуткі і байкі. Напрыклад, людзі кажуць, нібыта ў машыне было два чалавекі, і п'яныя яны былі настолькі, што ў дзверы не траплялі. Гэта, праўда, толькі чуткі. Мабыць, і перабольшаныя. Але, як бачым, ёсць з-за чаго...

Два гады таму па віне п'янага і знойжа былога капітана шчучынскай міліцыі Здановіча загінула дзяўчына і ледзве не застаўся калекам юнак. Здановіч атрымаў сем гадоў пазбаўлення волі, якія адбывае на пасяленні.

Алеся Сідлярэвіч

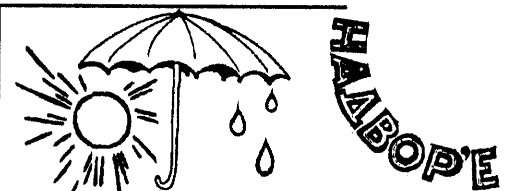

12,13 траўня - пераменная воблачнасць, без ападкаў, вецер паўночны. Тэмпература паветра 12 траўня - уначы -3...0, удзень +11...+16; 13 траўня - уначы -2...+1, удзень +15...+20.

Гарадзенская Каралева Прыгажосці спраўдзіла сваю «іспанскую грусть»

Восьмага траўня ў зале драмтэатра адбыўся фінал конкурсу Каралева Прыгажосці «Міс Гродна 2000». Каралевай стала навучэнка гарадзенскай школы нумар 21 Ганна Юрэвіч.

Ганна ўдзельнічала ў конкурсе пад «нешчаслівым» нумарам 13. З гэтай нагоды прадзюсер шоу Ігар Ляговіч заўважыў, што 13-ы нумар перамагае ў конкурсе ўжо не ўпершыню і стаў для ўдзельніцаў гарантам перамогі.

Адзінаццаты па ліку гарадзенскі Конкурс прыгажосці доўжыўся ажно пяць гадзін - і ўвесь гэты час глядзельная зала аблдрамтэатра заставалася поўнай. Сапраўды, было весела, і дзейства трымала гледачоў у напрузе ўвесь час. Тым больш, што падчас шоу было падрыхтавана шмат забаваў, конкурсаў і прэзентацыяў. У фае ў антрактах праходзілі дэгустацыі, латарэі з прызамі, канцэрт жаночага ансамбля «Капрыз». Аднак самае цікавае ды інтрыгуючае відовішча было на сцэне. 16 прэтэндэнтак на карону прыгажосці зрабілі сем выхадаў: у вечаровых сукенках, у строях з калекцыі Вольгі Пяньковай «Вясналета 2000», у купальніках, дыскатэчных касцюмах, у шлюбных сукенках. Акрамя таго, дзяўчатам давялося прадэманстраваць вынаходлівасць і здольнасць падтрымліваць свецкую гутарку, а таксама танцаваць. Па выніках усіх выхадаў кампетэнтнае журы выстаўляла адзнакі. Дарэчы, сёлета склад журы быў даволі прадстаўнічым: упершыню на гарадзенскі Конкурс прыгажосці прыехалі намесніца дырэктара нацыянальнай школы прыгажосці Наталля Траян, дзі-джэй радыё Бі-Эй Клаус Мюллер, былі прэзэс бюро «Міс Палонія» Міхал Троцкі і сама Міс Палонія-99 Магда Квечэнь.

Пра тое, што журы нялёгка было прыйсці да адзінага меркавання, сведчыць тое, што даволі надоўга расцягнулася перапынкі паміж фіналам, грандфіналам і абвяшчэннем Каралевы.

У васьмёрку лепшых увайшлі школьніцы Юлія Ганчарук, Юлія Кулеш, Ганна Ракуць, Ганна Юрэвіч, студэнткі Алеся Ягоўцава, Таццяна Багаева і Юлія Крывенка, медсястра Наталля Вакульчык.

І тут распачалося самае цікавае. Па выніках галасавання гледачоў была вызначана «Міс Публікі» - ёю стала Юлія Крывенка. У якасці прыза Юлія атрымала кухонны камбайн ад Камітэта па справах моладзі. Аднак не менш пашчасціла пераможцы латарэі сярод гледачоў, якія ўгадалі «Міс Публікі». Шчаслівчык атрымаў шыкоўны прыз - пуцёўку ў Гішпанію. Аднак тытул «Міс Публікі» не быў адзіным для Юліі. Яна таксама стала «Міс Цэнтэр» і атрымала падарунак ад фірмы. Было яшчэ шмат розных тытулаў, заснаваных фірмамі-спонсарамі і арганізатарамі конкурса - усіх не пералічыш.

Ганна Юрэвіч вельмі хацела пабываць у Гішпаніі...

Аднак пяройдзем да кульмінацыі фіналу «Міс Гродна - 2000». Пасля невялікай замінкі, выкліканай, відаць, гарачымі эмоцыямі журы, Ігар Ляговіч назваў пераможцаў. Тытул «ІІ-ая віцэ-Міс» і музычны цэнтр ад ГА «Ратуша» атрымала Ганна Ракуць. Дзяўчына на працягу конкурсных іспытаў прадэманстравала абаяльнасць і гарманічнасць вобразу, натуральную прыгажосць. Акрамя гэтага, Ганна стала «Міс радыё Бі-Эй» і «Міс Прэстыж».

Тытул «І-ая віцэ-Міс» і тэлевізар «Віцязь» атрымала Наталля Вакульчык - паводле водгукаў спецыялістаў, вельмі перспектыўная мадэль. А Каралевай Прыгажосці «Міс Гродна-2000» стала Ганна Юрэвіч. Для аматараў дакладных лічбаў паведамляем - рост 174 сантыметры, аб'ёмы 85-60-90. Яна вельмі любіць пікнікі, сусветную мастацкую літаратуру, вывучае ангельскую мову і марыць з'ездзіць да бабулі ў Англію. На пытанне наконт прычынаў удзелу ў конкурсе Ганна адказала, што ёй «вельмі хацелася пабываць у Гішпаніі». І мара дзяўчыны спраўдзілася - галоўным прызам Каралеве Прыгажосці стала пуцёўка ў Гішпанію ад фірмы «Сакуб-Холідэй». Як запэўніла прысутных Наталля Траян, сёлета упершыню прадстаўніца Беларусі будзе прымаць удзел у Сусветным форуме прыгажосці «Міс Свету». А пераможцы тураў у абласных цэнтрах пройдуць кастынг на ўдзел у «Міс Беларусь».

Алена Сіневіч

«Разбой» па-ваўкавыску

Гарадзенская абласная пракуратура ўзбудзіла крымінальную справу па артыкулу 89, частка 2 Крымінальнага кодэкса Беларусі - «разбой».

Гэтая гісторыя распачалася 21 сакавіка, калі ў Валкавыскае траўматалагічнае аддзяленне з траўмамі галавы паступіў дырэктар адной з мясцовых камерцыйных фірм. Ён заявіў, што напярэдадні двое невядомых, прымяніўшы фізічную сілу, пасадзілі яго ў машыну, вывезлі ў невядомае месца, збілі і забралі 3 тысячы долараў ЗША. Падчас папярэдняй праверкі гэтага факта наяўнасць у пацярпелага ўказанай сумы ўстаноўлена не было - гэта пацвярджалі і супярэчлівыя паказанні родных. У выніку Валкавыская міжраённая пракуратура ўзбудзіла крымінальную справу па факту нанясення дырэктару фірмы цялесных пашкоджанняў.

5 красавіка бізнесмен быў выкліканы ў мясцовы РАУС для правядзення следчых мерапрыемстваў, але ў аддзяленне міліцыі так і не прыйшоў. На наступны дзень, 6 красавіка, яго жонка заявіла ў праваахоўныя органы, што напярэдадні муж пайшоў з дому і не вярнуўся. Інфармацыя пра ягонае знікненне была накіравана ў Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі, а абласная пракуратура ўзбудзіла новую крымінальную справу.

Як на вайне

На Гарадзеншчыне расце вытворчы траўматызм. З пачатку года ў выніку няшчасных выпадкаў на вытворчасці загінулі 8 і атрымалі цяжкія траўмы 28 чалавек. За мінулы год загінулі 26 чалавек і 76 былі траўмаваны.

Самым цяжкім застаецца траўматызм у аграпрамысловым комплексе. Сёлета на прадпрыемствах і ў гаспадарках Мінсельгасхарча загінулі ўжо 4 чалавекі. Прычым адзін загінуў, а яшчэ трое цяжка траўмаваны падчас веснавых палявых работ. Асноўнымі прычынамі няшчасных выпадкаў з'яўляюцца нездавальняючая арганізацыя вытворчасці, халатныя адносіны службовых асоб да выканання абавязкаў на ахове працы, п'янства на вытворчасці.

За тры месяцы па матэрыялах дзяржаўных інспектараў працы 316 службовых асоб прыцягнуты да дысцыплінарнай, 283 - да адміністрацыйнай адказнасці.

Ася Куніцкая

Рыбацкае шчасце плавае ў Нёмане

Незвычайныя таямніцы жарсцяў па рыбалцы адкрыліся ў суботу падчас святкавання 5-годдзя гарадзенскага Клуба аматараў спінінгу і нахлыста. Свята прайшло на набярэжнай, што ля старога маста. Спадар Юркаўлянец, госць свята рыбалкі з Беластоку, падчас адкрыцця паведаміў, што «мы ловім рыбу не для мяса, а для задавальнення ад пачуцця ўдачы і азарту... Таксама і кабеты ж створаны не для таго, каб з імі жаніцца, а для таго, каб было чым захапляцца ў жыцці».

Нарэшце нават непасвячоныя змаглі зразумець, што ж прымушае рыбакоў гадзінамі сядзець на беразе вадаёма ў чаканні добрай паклёўкі. Падчас святкавання дня рыбака былі арганізаваны спаборніцтвы па вязанні мух, лоўлі і нахлысту, дэманстрацыя спецыяльных перыядычных выданняў па рыбалоўству. Майстар-клас па вязанню мушак з барсуковай поўсці, пер'яў паўліна і пеўня проста артыстычна правёў спадар Юркаўлянец.

На святкаванні прысутнічалі госці з Літвы і Польшчы, менчукі, быў чэмпіён свету па спартыўнаму рыбалоўству Адам Секура, які пажадаў гарадзенскім рыбакам лавіць у Нёмане ласасёў і асятроў.

Кульмінацыяй свята стала вандроўка па Нёмане на цеплаходзе і спаборніцтва прафесіяналаў па рыбнай лоўлі.

Алеся Макоўская

Беларусь «без дураков»?.. альбо Па слядах аднаго паслання

Не так даўно даслаў Аляксандр Рыгоравіч пасланне сваім палатам. Я заўважыў: калі ён чытае сваё пасланне з паперкі, тады ўсё можна зразумець. Вы, відаць, не забыліся, кім рыхтуюцца тыя паперы? Былымі палкоўнікамі з іх палітінфарматарамі. Зразумела, здзерлі ўсё са старых КПБэўскіх дакладаў. Хіба ж мала іх у малафеевых засталося? Але як толькі Аляксандр Рыгоравіч адарвецца ад паперак і пачынае гаварыць «от себя», неяк няёмка робіцца за яго лагічнае мысленне. Як за таго Брэжнева з часоў «застою». І вось тое, што прамаўляў Аляксандр Рыгоравіч без паперкі, я запісаў і зрабіў тлумачэнні да ягоных цытатаў. Мяркуйце самі, што атрымалася.

Дакладчык пра палаты

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «У нас в палатах почти 100 процентов - специалисты сельского хозяйства...» Як жа гэта атрымалася? Сельская гаспадарка - самая адсталая галіна народнай гаспадаркі краіны. 2/3 калгасаў датуюцца, ды болей, болей... (Назвы гэтых калгасаў са старых анекдотаў не забыліся? Вось яны: «40 лет без урожая», «Красное дышло», «Серпом по...молоту» і гэтак далей). Няхай не крыўдуюць за такое параўнанне вяскоўцы-рабацягі. Бо гэта адносна тых, пра каго кажуць: «адзін з сошкай, а сямёра з ложкай». Можа, гэтыя «сямёра з ложкай» і сядзяць у тых палатах? Ці не ім «дзякуючы» наша краіна ператварылася ў адзіны велікамучаніцкі калгас пад назвай - «Радзіма». А хочацца так мала - калі не 100, то каб хоць 50 працэнтаў у палатах засядала юрыстаў, ды проста добрапрыстойных людзей.

Дакладчык пра вытворчасць

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «Не будет производства - не будет и людей...» Вось як! А я, дурань, усё свядомае жыццё думаў наадварот - яна, вытворчасць, для нас, а не мы для яе. Хіба вытворчасць робіць людзей? А можа, калі, скажам, палічыць палавы акт вытворчасцю... Але ж гэта з нацяжкай, бо ва ўсе часіны такі акт называўся - каханнем. Вытворцам у гэтай справе хіба што можна лічыць пеўня. Праўда, ёсць «людзі», якія лічаць другіх «вінтикамі» ў іх «вытворчасці». (Памятаеце - «труд освобождает»?) Толькі гэта нелюдзі - дыктатары!

Дакладчык аб планаванні

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «Планирование - это (магчыма - Л.П.) заглянуть вперёд с помощью цифр...» (?!) Па-мойму, гэта тое ж, што зазірнуць наперад з дапамогай літараў, самалёта альбо ракеты. Мо ўсё ж лепей так: «Планаванне - гэта магчымасць прагназавання будучага эканомікі з дапамогай розуму»; прычым, апошні павінен, як мінімум, «мецъ меца быць» - у таго, хто плануе, канешне. З другога боку, з лічбамі планаваць прасцей. Яны ж, у адрозненне ад розуму, заўсёды пад рукой. 80 гадоў заглядваем у будучыню з дапамогай лічбаў. І што маем?.. Лічбы, сямігодкі, пяцігодкі, месячнікі, дэкады... А дзе эканоміка? Эканоміка - гэта вам не камп'ютар з лічыльным праграмным забеспячэннем». Дарэчы, і там, калі патрэбныя вынікі, - вось гэтае «заглянуть вперёд» - трэба напрацаваць галавой, а не «цыфрамі».

Дакладчык пра будучыя выбары

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «...И тогда народ поймёт - зачем менять шило на мыло...» Гэта пра маючыя адбыцца выбары. Зразумела, што «шыло» ў Аляксандра Рыгоравіча - гэта палатнікі, што зараз працуюць, ну а «мыло» - канешне, апазіцыя. Што хацеў сказаць гэтым Аляксандр Рыгоравіч? Прымаўка «мяняць шыла на мыла» адпавядае паняццю прыкладна аналагічнаму абмену. Не ў лепшы бок, дарэчы. Дык гэтае выказванне - камплімент апазіцыі ці абраза палатнікам? Пакольні кампліментаў апазіцыі Аляксандр Рыгоравіч не робіць ніколі («канструктыўная» не ў лік), значыцца, гэта абраза палатнікам. «Однозначно», як гаворыць «Жырык». І вось вам вынік майго ўраўнення. Апазіцыя - раўня палатнікам (адпаведна выказванню А.Лукашэнкі) у той час, як апазіцыя ў Аляксандра Рыгоравіча - «отребье», «мразь», «отморозки». Значыцца, паводле законаў матэматыкі ды ўраўнення - і палатнікі такія ж. Вось гэта ацэнка работы ў палатах!!! «Отребье», «мразь», «отморозки».

Дакладчык пра навуку перамагаць

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «...Сразиться с ними (капіталістамі - Л.П.) по уму - и выиграть...» Цікава, «ум» будзем лічыць на кілаграмы ці ў іхніх фунтах? Здаецца мне, Аляксандр

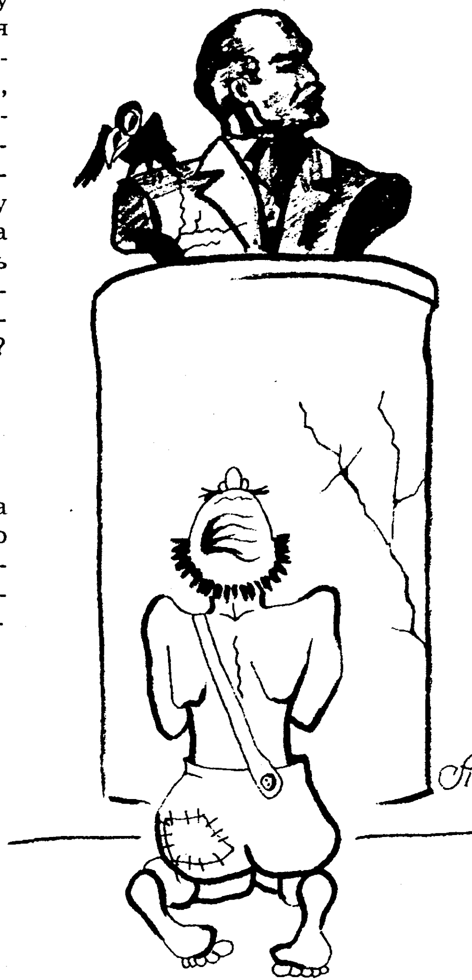

Рыгоравіч меў на ўвазе «сразиться по их уму нашими дубинками». Калі так, то як іх вылавіць, праклятых? (Гэта ж не менская апазіцыя), яны ж сюды не едуць (апрача палякаў) ды і да сябе не пускаюць, «жульё» капіталістычнае. Як нам іх адсюль «достать по уму» - рады не дам. Зрэшты, дапамога нам у гэтым ужо чакаецца. Памятаеце, 300 тысяч расейскага «ума-килограмма» ўжо прадбачыцца на гарызонце. Малайчына, Аляксандр Рыгоравіч, упраліся з ядняннем, дык наце вам нас задарма. Мо, глядзіш, і ракеты з сабой прытараняць? Вось гэта «па уму»! Мала нам Чарнобыля?

Дакладчык пра нашу жывучасць

Цытата Аляксандра Рыгоравіча: «...Мы всё равно выживем...» Вось табе і на! Усё ж хворыя, значыць, калі выжываць збіраемся. Яны, капіталісты, там у сябе ЖЫВУЦЬ, а мы павінны ВЫЖЫЦЬ? Пра якое «сражение по уму» тады ідзе гаворка вышэй? Памятаеце, у 1994 годзе ў нас з'явіўся прэзідэнт (не паслухалі Пазьняка) памяркоўных ды талентанных беларусаў? У 1996 годзе ён раптам ператварыўся ў прэзідэнта бедных беларусаў. (Цікава, слова ператварыўся - ад слова «тварь» альбо «тварыць»)? А ў 2000 годзе ў нас прэзідэнт «от себя» - «нищих» беларусаў. Што далей? Няўжо спраўдзіцца - «бедна, але нядоўга»? Не каркай!..

Лірычнае адступленне пра мову

Нарэшце (заўважыў з паслання), Аляксандр Рыгоравіч вызначыўся з мовай. Ён стаў больш пісьменна размаўляць...па-руску(!?). На гэты конт я хацеў бы нагадаць Аляксандру Рыгоравічу «грынпісаўскага» ката. Памятаеце: той кот гаўкаў, калі злодзей спрабаваў абрабаваць ягонага гаспадара? Гэта разумна. Але ж ён так і застаўся катом, г.зн. ён працягваў мяўкаць. Бо колькі б ён ні гаўкаў, потым ані адзін сабака яго не пакахае! Таксама і ў людзей: як казалі ў маёй вёсцы пра таго, хто грэбуе сваёй мовай, - «беларуская свіння, а па-руску рые».

Пра каханне ў страху

І вось, нарэшце, закончылася пасланне палатам. Пачаліся адказы на пытанні. Тут палатнікі сталі ёрзаць на сваіх месцах, баяцца тэлекамераў, нібыта вады ў рот панабіралі, вочы на выкаце. Ну, думаю, паўцякаюць. Глядзіце, якая метамарфоза. У Вярхоўным Савеце 12-га склікання дэпутаты вырывалі мікрафон адзін у аднаго. А тут - баязлівая цішыня. Потым знайшоўся адзін і пачаў лепятаць пра тое, што ў нейкай бабкі печка развальваецца, ці што? Аляксандр Рыгоравіч - «поможем». І тут падымаецца сакратар палаты па міжнародных адносінах. Ну, думаю, ён ужо ўсыпе «галаве» па самыя вяніки! Куды там! Пачаў заікліва гаварыць штосьці пра п'яніцаў. Каб самі за сябе плацілі... Божа, Божа! Дзяржаву прапілі, а тут?.. Потым гэты ж «пісьменнік», адыходзячы ад мікрафона, раптам у нямую цішыню шэптам: «Простите, что я так задержал ваше время». Вось і ўсё пасланне пасланцам. Аляксандр Рыгоравіч у адказ: «Я рад, что в этом зале появилась новая, здоровая аура». Пасля такога пасажу смяяцца і жартаваць мне зусім не хацелася. Чаго няма, з таго і смяяцца грэх.

Заканчэнне

Слухаючы Аляксандра Рыгоравіча і яго палатнікаў, я ўсё ж зразумеў адно. Ім вельмі хацелася перарабіць адну рускую прымаўку: «в России две беды - дураки и дороги». Перарабіць на свой капыл, маўляў, «на Беларусі толькі адна бяда - дарогі». А мяне распірала - «а дурні, дурні дзе»?!! Беларусь «без дураков»?! І так захацелася пасланцу ўсіх гэтым пеонам сваё пасланне!.. Што я і раблю - «А не пайшлі б вы ўсе»...

З прывітаннем,
Л.А.Пушэнка

У антыфашыстаў шукалі зброю

Дзевятага траўня Гарадзенская філія Маладога Фронту ладзіла антыфашыстоўскі пікет,ля Кургану Славы. Хлопцы і дзяўчаты трымалі плякаты: «Кожнай фашысцкай гадзіне вісець на перакладзіне», «Раздавім фашысцкую гадзіну!» і «Сьмерць фашызму».

Супрацоўнікамі міліцыі быў затрыманы актывіст Маладога Фронту Валеры Кісель. На падставе «высьвятленьня асобы» хлопца пасадзілі ў міліцэйскі рафік і абшукалі.

- Шукаем зброю, наркотыкі, - патлумачыў карэспандэнту ПАГОНІ нейкі падпалкоўнік, які адмовіўся прадставіцца.

Напэўна, супрацоўнікі ворганаў і былі расчараваныя, калі замест гранатаў і кулямётаў знайшлі толькі стос антыфашыстоўскіх улётак і транспарант «Фашызм, камунізм, таталітарызм - ня пройдзе!»

Тады Валерыю сказалі, што ў яго падробленыя дакументы. Хлопца завезьлі ў пастарунак, дзе зьявіліся новыя падставы для затрыманьня: маўляў, ён зьбіраўся арганізаваць дэманстрацыю.

Міліцыянты склалі пратакол аб адміністратыўным затрыманьні, канфіскавалі ўлёткі і транспарант. Спадара Кісяля адпусьцілі пасьля двухгадзіннага затрыманьня.

Алеся Тарашкевіч

Рэжым манапалізуе Сьвята Перамогі над фашызмам

8 траўня штогод народы ўсяго сьвету адзначаюць угодкі заканчэньня другой сусьветнай вайны ў Эўропе. На нашым кантыненьце гэтае сьвята так і называецца - Дзень Эўропы. Людзі ўшаноўваюць памяць палеглых у баях і загінуўшых падчас рэпрэсіяў і генацыду цэлых народаў у трагічныя 1939-1945 гады. Аддаюць даніну павагі змагарам войскаў антыгітлераўскай кааліцыі, якія выратавалі чалавецтва ад фашызму.

Некалькі сябраў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі - БНФ яшчэ ў красавіку сёлета падалі ў Менгарвыканкам заяўку на правядзеньне 8 траўня ўрачыстых мерапрыемстваў: мітынгу ў скверы Я.Купалы і потым ускладаньня вянкоў і кветак да абеліску на пляцы Перамогі ў Менску. Арганізатары і ўдзельнікі мерапрыемстваў меркавалі ўрачыста адзначыць 55-ю гадавіну Перамогі над фашызмам, далучыць і наш народ да Дня Эўропы, ушанаваць памяць ахвяраў барацьбы за вольную Беларусь. Яшчэ адной важнай ідэяй мерапрыемства была яго антываенная скіраванасьць. Плянавалася зьвярнуцца да людзей Беларусі і папярэдзіць пра небясьпеку выкарыстаньня незаконным рэжымам ўгодкаў Перамогі над фашызмам у злачынных палітычных мэтах, дзеля прапаганды мілітарызацыі Беларусі, дзеля прапагандысцкага апраўданьня разьмяшчэньня 300-тысячнага расейскага ваеннага легіёну на тэрыторыі краіны і пашырэньня антызаходняй істэрыі. Неабходна папярэдзіць нашых суайчыннікаў пра спробы кіраўнікоў новай расейскай імпэрыі ды яе мясцовых сатрапаў зноў падзяліць Эўропу і далучыць Беларусь да новага «савецкага лягеру», які супрацьстаіць цывілізаваным краінам Захаду.

Гарадзкая адміністрацыя, паслухмяна выконваючы загад незаконнага рэжыму, не дала магчымасьці правесьці мерапрыемствы. Рэжым у чарговы раз пацьвердзіў, што разгорнутая шуміха вакол «дыялогу» з апазыцыяй ёсьць толькі прапаганда. Нават на сьвятканьні рэжым увёў манаполію. Пасьлаць людзей адзначаць угодкі Перамогі над фашызмам на балота, месца выгулу сабак - ці гэта ня ёсьць зьнявага чалавечага гонару?

Прэс-служба Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі - БНФ

«Маю права» пад наглядам намесніка старшыні

У Астраўцы на мінулым тыдні адбыўся пікет пад назвай «Маю права». Па дазвол на яго правядзеньне ў выканкам зьвярнулася шэсьць чалавек. Трэба заўважыць, што раней падобныя звароты ў выканкам сканчаліся забаронай акцый. Цяпер улады дазволілі пікет, праўда, не на пляцы Леніна, як гэтага прасілі людзі, а на гарадзкім стадыёне. На пікет сабралася каля дзесяці чалавек. Народ цікавіўся ў пікетоўшчыкаў у асноўным эканамічнымі і палітычнымі праблемамі краіны, вяліся дыскусіі. Намеснік старшыні выканкаму па грамадзка-палітычнай інфармацыі праседзела ўсю акцыю ў міліцэйскай машыне - назірала.

Ул. інф.

Улада чыноўнікаў спяшаецца

Выбары ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь. Здаецца, як далёка яшчэ да гэтага. Аднак у нас, у Гродне, выбарчая кампанія ўжо распачалася...

27 красавіка адбылася чарговая сустрэча клуба «Удзельнікаў усіх войнаў і ветэранаў Узброеных Сіл». З восені сустрэчы клуба штомесяц праводзяцца ў Гарадзенскім Доме афіцэраў. Падчас сустрэчы, 27 красавіка, старшыня гарадскога савета ветэранаў Іван Іванавіч Абросімаў, карыстаючыся высокай трыбунай клуба, ужо абвясціў кандыдатаў у дэпутаты будучага Вярхоўнага Савета. Камуніст Абросімаў прыбыў на сустрэчу клуба ў суправаджэнні нейкай рыжай дамачкі. Ён заклікаў прысутных агітаваць народ галасаваць за палітработніка, што праваліўся на мінулых выбарах, - намесніка камандзіра брыгады па выхаваўчай рабоце Аляксандра Лабковіча - і камандзіра армейскага корпусу генерал-маёра Валерыя Фралова.

Вось і атрымліваецца, што пакуль працоўны люд дрэмле, слугі народа не спяць. Па вопыту Расеі, дзе ў Думу трапіў адзін працоўны Кандзібін - ды і той прыняты там за скамароха - уладу ў Беларусі таксама захопяць адныя чыноўнікі, якія жывуць не дзеля народа, а для сябе і ўзгадваюць пра народ толькі падчас выбараў.

Іх агітатар Іван Іванавіч ужо на трыбуне. Будзь пільным, народ! А то зазяваешся, і для тваіх кандыдатаў у дэпутаты месца не застанецца - чыноўнікі захопяць.

**А.Панцялееў,
удзельнік сустрэчы клуба удзельнікаў усіх войнаў і ветэранаў Узброеных Сіл**

Назад, к дастатку... гумовых галёшаў?

Як вядома, у якасці сярэднестратэгічнай перад эканомікай Беларусі была пастаўлена задача выйсці на паказчыкі 1990 года.

Чаму, відаць, зразумела. Лічыцца, што ў гэтым годзе БССР, падчас знаходжання ў складзе СССР, дасягнула надзвычай значных поспехаў. Таму дасягненне «лепшага ў мінулым» было б самай пераканаўчай дэманстрацыяй канструктывізму ў палітыцы кіраўніцтва краіны.

Падзяляючы пункт гледжання, што ў адну раку нельга ўвайсці двойчы, узгадаем: што гэта былі за поспехі? У Менску, напрыклад, не было ніводнай сцяны, свабоднай ад «дадзыбао», з дапамогай якіх насельніцтва карэктавала размеркавальную дзейнасць Дзяржплана. З дапамогай аб'яваў ажыццяўляўся натуральны тавараабарот, але калі-нікалі абменьваліся так званымі запрашэннямі - выдадзенымі ў працоўных калектывах квіткамі на права набыцця халадзільніка ці тэлевізара. У гэтым не было нічога дзіўнага, таму што на кожны рубель, які мела насельніцтва, прыпадала на 11 капеек тавараў.

З улікам гэтага і трэба рабіць параўнанні. Бо сцвярджаць, што дзесяць гадоў таму на заробак можна было купіць болей тавараў, чым зараз - некарэктна. Калі гаворка не пра гандлёвых работнікаў ды іншых блізкіх да размеркавання асобаў. Бо, напрыклад, улетку 1990 года гумовыя галёшы былі адзіным відам абутку, які можна было набыць ва універмагу «Беларусь». Усё астатняе - «з-пад крыса, з-пад прылаўка», альбо на базе, прадпрыемстве, толькі не ў арганізаваным гандлі.

Што яшчэ? У 1990 годзе БССР выпрабляла трактароў болей за нейкую іншую краіну. Але тэхабсталяванне нашых калгасаў было на ніжэйшым, чым у заходніх фермераў, узроўні. Сцвярджалася, праўда, што нашы калгасы працуюць, як галандскія фермеры, але вытворчасць прадукцыі на аднаго работніка сельскай гаспадаркі была на шмат ніжэйшай, чым у Еўропе. Апрача таго, у вёсцы перыядычна працавалі ўсе - ад дактароў навук да прыбіральшчыцаў. Чаго, зразумела, не было ніздзе ў свеце.

Цікава, што яшчэ дзесяць гадоў таму, дасведчаныя эканамісты прыйшлі да высновы наконт прынцыповай немагчымасці параўноўваць паказчыкі рынкавай і савецкай эканомікаў. Скажам, Мінстат сцвярджаў, што па росту ўнутранага валавога прадукта і прадукцыйнасці працы СССР нагогул апярэджваў ЗША. Але, напрыклад, для параўнання паказчыкаў прыборабудавання не было аналагаў, за выключэннем ртутных тэрмометраў. А пра савецкія мікракалькулятары можна было сказаць толькі адно: яны былі самымі буйнымі ў свеце. Альбо возьмем аўтамабілі. Можна параўноўваць адзінкамі, але параўнаць па якасці «Запарожац» з «Фордам» было б досыць некарэктна. Ці возьмем «спажывецкі кошык». У яго можна пакласці ўсё, што паводле «навукова абгрунтаваных нормаў» забяспечвае патрэбы чалавека ў бялках, тлушчах і вугляводах. Аднак, калі ў сярэднім еўрапейскім прадуктовым магазіне асартымент вымяраецца дзесяткамі тысячаў, то ў нашым - і ў лепшыя часіны ніколі не перавышаў дзвюх соцень. Але ж яшчэ Сальвадор Далі меркаваў, што калі ў краіне няма хаця б пяцідзесяці гатункаў сыру і добрага віна, значыць, краіна дайшла да ручкі.

Заставаліся, праўда, вайсковыя тэхналогіі і прадукцыя ВВК, якая часта альбо адпавядала сусветным аналагам, альбо нават перасягала іх. Але гэтая абставіна адлюстроўвае не столькі эфектыўнасць эканамічнага механізму, колькі ўцягнутасць СССР у суперніцтва звышдзяржаваў, і абумоўлена, зразумела, не столькі эфектыўным планаваннем і ўкараненнем навукова-тэхнічных распрацовак, колькі знешняй канкурэнцыяй. А што датычыць планавання, то вынікі дасягаліся пры надзвычай больших выдатках, чым у краінах, дзе вайсковыя дзяржзаказы размяркоўваліся паміж фірмамі на конкурснай аснове.

Але звернемся да нашых дзён. Адпаведна дадзеным Мінстата Беларусі, у мінулым годзе асобныя галіны прамысловасці перасягнулі валавыя паказчыкі 1990 года. Так, у чорнай металургіі аб'ём вытворчасці ў супараўнальных коштах склаў 138,1 працэнта да ўзроўня 1990 года, у машынабудаванні і металаапрацоўцы - 116,7 працэнта, у лясной, дрэваапрацоўчай і цэлюлозна-папяровай прамысловасці - 161,5 працэнта. Нават вытворчасць тавараў шырокага спажывання падвысілася на 4,5 працэнта ў параўнанні з базавым, як прынята казаць, годам. Лёгкая прамысловасць практычна выйшла на паказчыкі дзесяцігадовай даўніны, а харчовая прамысловасць перавысіла іх на 8,3 працэнта.

Зразумела, ёсць методыкі, паводле якіх праводзяцца карэктныя параўнанні вартасных паказчыкаў вырабу рознага кшталту тавараў. Тым не менш, узнікаюць пытанні. Напрыклад, адносна нарошчвання вытворчасці шырспажыву. Даходы нашы далёкія ад ўзроўню дзесяцігадовай даўніны, тавары не таннеюць, таму даводзіцца сябе абмяжоўваць. Значна скараціўся экспарт. З айчыннымі таварамі паспяхова канкуруюць імпартныя тавары шырокага спажывання, чаго не было дзесяць гадоў таму. На паліцах гастраномаў - скрозь расейскія каўбаса, малако, а апошнім часам - і курыныя яйкі. І пры гэтым уласная вытворчасць прадуктаў харчавання падвысілася амаль на 0,1. Якім чынам, калі сельгасвытворчасць скарацілася на палову, а яе таварнасць - і таго болей?

Што да машынабудавання і металаапрацоўкі, то аб'ёмы вытворчасці на прадпрыемствах-гігантах знізіліся катастрафічна. «Гомсельмаш» сабраў усяго 425 комбаўборачных камбайнаў - 4,5 працэнта ад выпуску 1990 года. МТЗ, МАЗ, станкабудаўнічыя заводы страцілі прыкладна 70 працэнтаў аб'ёмаў вытворчасці. Металарэжучых станкоў, напрыклад, выраблена 4,5 тысячы - у тры з нечым разы меней, чым у 1990 годзе; трактароў - 27,4 тысячы супраць 100,7 тысячы. Асваенне вытворчасці тралейбусаў, аўтобусаў ды іншай тэхнікі сур'ёзным чынам паўплываць на стан справаў не магло з-за абмежаванасці аб'ёмаў вытворчасці: калі трактары лічылі дзесяткамі тысячаў, то аўтобусы - сотнямі. У роўнай ступені вартасныя (валавыя) паказчыкі канверсійных прадпрыемстваў не магла палепшыць вытворчасць даволі прымітыўных пральных машынаў ды іншых бытавых прыбораў. А прадпрыемствы былой абаронnай прамысловасці ад беларускага войска ніякіх заказаў даўно не атрымлівалі. Да таго ж, знешнія партнёры, перш за ўсё Расея, ажно да апошняга часу ўсяляк эканомілі на вайскавых выдатках. Зразумела, што размяшчаць заказы на беларускіх прадпрыемствах гэтая краіна не магла. Прынамсі, не ў маштабах дзесяцігадовай даўніны.

Кажуць, што лічбы не хлусяць. А лічбамі можна маніць без цырымоніі. Але як толькі забастуюць рэчавыя альбо прадуктовыя рынкі, дык праўда, голая і непрывабная, вылазіць на паверхню.

Атрымліваецца, што няма ў магазінах ні айчынных цыгарэтаў, вытворчасць якіх нібыта рэзка павялічылася, ні галантарэйных тавараў, ні шмат чаго яшчэ. Наша прамысловасць проста не выраблeе прыстойных магнітафонаў, відэа- і аўдыёплэераў, і нават кухонная начынне. Калі меркаваць па асартыменту сталічных універмагаў, то відавочнае частковае вяртанне ў эпоху застою. У асноўным ёсць у наяўнасці рэчы двух фасонаў: дарагія і танныя. Яны маюць адну і тую ж «булыжную» расфарбоўку пры адчувальнай пераваге лічбаў у цэнніку над спажывецкімі ўласцівасцямі. А магазіны спажыўкааперацыі, калі меркаваць па асартыменту, вярнуліся не ў 90-ы, а ў 40-ыя гады.

Ды і пры застоі такія рэчы людзі не вельмі ж набывалі. Зразумела, што відавочныя вынікі пратэкцыянізму, але патрыятызм спажыўца не можа быць бязмежным, як не можа быць бяздонным ягоны кашалёк. Вырабляць кепскае і спажываць кепскае - у гэтым няма нічога ні новага, ні патрыятычнага, а затаварвацца цалкам мажліва. Канешне, пратэкцыянізм пашырае ўнутраны рынак для айчыннага тавараvытворцы і стымулюе рост вытворчасці. Але аднача- сова кансервуецца тэхналагічная адсталасць. Усё гэта мы перажылі ў мінулым, калі не вытрывалі канкурэнцыі і рухнулі, напрыклад, радыёэлектронная ды лёгкая прамысловасць. Таму важна ацэньваць не толькі сам факт росту вытворчасці, але і яе якасць.

А дасягненне якасці мажлівае толькі ў тым выпадку, калі ў эканоміку пойдуць інвестыцыі ці, што адно і тое ж, адбудзецца яе тэхналагічнае абнаўленне і тэхнічнае пераўзбраенне. Апошнім часам тут назіраўся абсалютны рэгрэс, а асноўныя фонды прамысловасці і сельскай гаспадаркі эксплуатаваліся на знос. Таму зараз ужо практычна немагчыма пабудаваць тэхналагічны ланцужок вытворчасці такім чынам, каб усе яго звёны маглі забяспечыць належную якасць вытворчасці. Прычым, найбольш зношанымі аказаліся самыя дарагія (самыя дакладныя) станкі і механізмы, без якіх нельга забяспечыць выкананне надзвычай тонкіх аперацыяў. А значыць, і паказчыкі 1990 года. Не кажучы ўжо аб тым, што і па вялікаму рахунку, размова вядзецца пра вяртанне к дастатку...гумовых галёшаў.

Канстанцін Скуратовіч

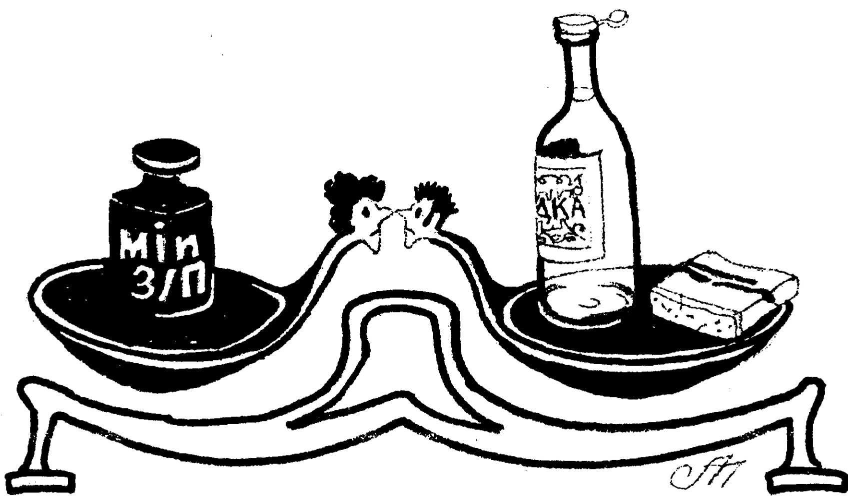

Чарка ды шкварка - вось і уся мінімалка

Нязначнае павелічэнне мінімальнай заработнай платы звязана з абмежаванымі магчымасцямі дзяржаўнага бюджэту. Пра гэта паведаміла крыніца ў беларускім урадзе.

Як вядома, с 1 мая мінімальная заработная плата павялічылася з 2.200 да 2.600 рублёў, ці на 18,2 працэнта, а тарыфная стаўка першага разраду - з 4.500 да 5.200 рублёў, ці на 15,6 працэнта. Між тым рост спажывецкіх цэн з пачатку года (папярэдняе павышэнне МЗП адбылося 1 студзеня) склаў прыкладна 40 працэнтаў. Раней рост мінімальнай зарплаты звычайна кампенсаваў рост цэн. Паводле слоў крыніцы, вакол цяперашняга павышэння МЗП у міністэрствах і ведамствах разгарэліся гарачыя дыскусіі. Менавіта таму да апошняга моманту не быў вядомы памер яе павелічэння.

Акрамя таго, пакуль так і не вырашана пытанне аб змяненні сістэмы аплаты працы ў бюджэтнай сферы, падаткаабкладання і іншых відаў плацяжоў, якое заключаецца ў адмове ад прывязкі да мінімальнай зарплаты. Пытанне аб гэтым было паднята ва ўрадзе яшчэ зімой.

Дзмітрый Уласаў

Выпускная вечарына адразу трох школаў

Пятага траўня ў дзіцяча-юнацкім цэнтры «Прамень» прэзентаваўся выпуск Школы маладога журналіста, Школы дэмакратычнага лідарства і Школы прававой адукацыі, што сёлета праходзілі ў межах праекту «Цэнтр моладзевай адукацыі».

«Цэнтр моладзевай адукацыі» - задума, што ажыццяўляецца ў Гродне з лета 1999 года. Як даводзяць яе арганізатары - прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў «ВІТ», «Трэці сектар» і «Рада-23», упершыню ў Беларусі дзякуючы намаганням трох некамерцыйных, недзяржаўных арганізацыяў лідзяць праект, які дае магчымасць моладзі атрымаць дадатковыя веды і навыкі, прыдатныя ў жыцці. Асновы права, асновы журналістыкі, дэмакратычнае лідарства - вось зместа бясплатнага навучальнага курсу ў школах.

Выпускную вечарыну вялі кіраўнікі праекту Вітаўт Руднік, Ігар Кузьмініч і Віталь Нікановіч. Бясспрэчнай ілюстрацыяй поспеху Цэнтру моладзевай адукацыі сталі публікацыі маладых журналістаў Вольгі Буевіч, Інгі Астроўскай, Дзмітрыя Ягорава, Алесі Сідлярэвіч і многіх іншых у газетах ПАГОНЯ, «Біржа інфармацыі», «Glos znad Niemna» ды інш. Сярод выкладчыкаў навучальных курсаў былі Ніна Палуцкая («Белорусская деловая газета»), Валерый Задаля («Народная Воля»), Вітальд Клаус (Польскае таварыства прававой адукацыі), прафесар Алесь Краўцэвіч ды іншыя. Усе выпускнікі атрымалі сертыфікаты аб заканчэнні доўгатэрміновай школы. Галоўнай мэтай праекту стала «павышэнне грамадскай актыўнасці і нацыянальнай свядомасці моладзі праз прадастаўленне ёй дадатковай адукацыі ў галіне журналістыкі, права і дэмакратычнага лідарства».

Удзячныя выпускнікі паказалі міні-канцэрт са сцэнкамі ды песнямі і падрыхтавалі шыкоўны салодкі стол.

За мінулы навучальны год у «Школе моладзевай адукацыі» навучаліся 168 чалавек. Як паказаў досвед, попыт на дадатковую адукацыю даволі вялікі.

А.С.

«Дзесяць вякоў беларускай гісторыі» ў Гродне

Нарэшце і гарадзенцы дачакаліся ў госці двух слаўных беларускіх гісторыкаў Уладзіміра Арлова ды Генадзя Сагановіча. У мінулую сераду яны прэзентавалі сваю новую супольную працу - «Дзесяць вякоў беларускай гісторыі» - у Гарадскім доме культуры, што па вуліцы Дзяржынскага. Рэй вёў гарадзенскі бард Віктар Шалкевіч.

Кніга была выдадзена ў мінулым годзе ў Вільні. Амаль увесь яе наклад ужо разышоўся. У Гродна аўтары прывезлі апошнія асобнікі.

Сустрэчу з гісторыкамі арганізавалі ГА «Ратуша» ды гісторыка-культурны клуб «Паходня». Аўтары сустрэліся таксама з вучнямі шостага і сёмага класаў 32-й школы ды са студэнтамі сельгасінстытута.

Гісторыкі распавялі пра сябе, сваю працу і ўвогуле пра жыццё. Адказалі на разнастайныя пытанні прысутных.

«Пісьменнік з гістарычнай адукацыяй» Арлоў, як ён сам сябе называе, прачытаў свае вершы і прозу, а таксама зачытаў колькі трапных выразаў да цікавых сітуацыяў са свайго нататніка. Кшталту, у душы аднаго замежнага гатэлю надпіс толькі па-расейску: «выкарыстоўваць толькі як душ».

Сагановіч падзяліўся сваімі поглядамі на гісторыю. Дарэчы, нядаўна аўтар знакамітай «Невядомай вайны» знайшоў Дыярыюш Януша Радзівіла, які, магчыма, з цягам часу будзе выдадзены з яго каментарамі.

Нягледзячы на сучасную, далёка не аптымістычную, сітуацыю ў Беларусі, гісторыкі вераць, што Беларусь не знікне з мапы Еўропы, і праз дзесяць стагоддзяў з'явіцца кніга «Дваццаць стагоддзяў беларускай гісторыі».

Напрыканцы сустрэчы да аўтараў выстраіліся чэргі за аўтографамі. Яны ахвотна падпісвалі ўсе кніжкі, зычылі моладзі кахання ды незалежнасці. У выніку, праўда, ледзь не спазніліся на цягнік. Гарадзенцам вельмі спадабалася сустрэча. Спадзяемся, што менскім гасцям таксама. Тым больш, што Гродна, кажуць гісторыкі, заўсёды сустракаў іх гасцінна. На завяршэнне вечарыны Уладзімір Арлоў прапанаваў гарадзенцам свой новы тост-жарт: «За Расею ў яе этнаграфічных межах!»

Алеся Сідлярэвіч

«Рэпарцёр» з пятлёй на шыі альбо Чаму ўлады горада Гродна не жадаюць даць згоды на размяшчэнне новай газеты?

Апошнім часам беларускія ўлады выкарыстоўваюць новы сродак барацьбы з незалежнай прэсай, якая пашырае свае межы, - не даюць сваю «згоду» на размяшчэнне на іх тэрыторыі газетаў грамадска-палітычнай скіраванасці. Такая практыка распачалася з сакавіка 1999 года, калі Пружанскі райвыканкам адмовіў ва «ўзгадненні» газеце «Голас Пружаны». Улады папросту палічылі немэтазгодным размяшчаць ў горадзе незалежную газету. Аднолькавы выпадак меў месца ў горадзе Пінску. Так, адмовілі газеце «Правінцыя» і зноў па надуманай падставе - маўляў, у раёне ўжо выходзяць сем перыядычных выданняў.

Гэтая практыка стала выкарыстоўвацца і ў іншых гарадах Беларусі. Так, у горадзе Оршы улады не дазволілі «нарадзіцца» газеце «Кутейна». І вось чарговая адмова - гарадзенскай газеце «Рэпарцёр».

Наўжо на самой справе нельга стварыць газету без «блаславення» мясцовай улады? Ці ўлады на месцах, як заусёды, перагінаюць палку?

***

Новая рэдакцыя закона аб друку, прынятая напрыканцы 1997 года, зрабіла больш жорсткімі патрабаванні да рэгістрацыі газетаў. Поруч з заявай аб рэгістрацыі артыкул 10 Закона аб друку абавязвае прадстаўляць у Дзяржкамітэт па друку шэраг іншых дакументаў, у тым ліку аб узгадненні размяшчэння дадзенага сродку масавай інфармацыі з адпаведнымі мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

Напачатку да гэтага патрабавання Дзяржкамітэт па друку і мясцовыя ўлады ставіліся як да звычайнай фармальнасці. Аднак па меры росту палітычнай актыўнасці насельніцтва і павелічэння колькасці незалежных перыядычных выданняў улады сталі змяняць свае адносіны да гэтага, шчыра кажучы, неправавога патрабавання. Яны ўбачылі ў ім «палачку-выручалачку», з дапамогай якой можна спыніць шэсце па краіне свабоднай прэсы. І, відаць, гэты «сродак» быў запушчаны ў ход. Ва ўсякім выпадку, мы назіраем таму пацвярджэнне.

Што можна сказаць з гэтай прычыны?

Перш за ўсё трэба прызнаць, што замацаванне ў Законе патрабавання аб «узгадненні» размяшчэння юрыдычнага адрасу газеты супярэчыць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і міжнародным абавязацельствам краіны ў галіне забеспячэння свабоды слова. Больш таго, яно не адпавядае артыкулу 3 таго ж Закона аб друку, які гарантуе грамадзянам Беларусі свабоду друку ды іншых СМІ, і абвяшчае іх права свабодна заснОўваць сродкі масавай інфармацыі, валодаць, карыстацца і распараджацца імі.

Прынцып свабоды слова ды інфармацыі замацаваны ў важнейшых міжнародных актах па правах чалавека: Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека 1948 года, Еўрапейскай канвенцыі правоў чалавека 1950 года, Міжнародным пакце аб грамадзянскіх і палітычных правах 1966 года, у шэрагу дакументаў АБСЕ, якія былі ратыфікаваныя Рэспублікай Беларусь.

Абмежаванне свабоды слова выклікае рэзкае асуджэнне міжнароднай супольнасці. А паводле нацыянальнага заканадаўства, гэта з'яўляецца адміністратыўным правапарушэннем (артыкул 172-1 КоАП), якое абумоўлівае штрафаванне вінаватых грамадзянаў - ад двух да пяці мінімальных заробкаў і службовых асобаў - ад 10 да 50 мінімальных заробкаў.

Патрабаванне аб «узгадненні» належыць расцэньваць як грубейшае пасягальніцтва на гарантаваную Канстытуцыяй свабоду слова, свабоду меркаванняў, перакананняў і іх свабоднае выказванне (арт.33) і правa на атрыманне і распаўсюджванне інфармацыі (арт.34). Замест адмены сённяшнія ўлады ўзвялі яго ў абсалют. Больш таго, некаторыя руплівыя чыноўнікі думаюць, што сваім «не пушчаць» яны робяць добрую справу.

Ці маюць рацыю гэтыя чыноўнікі? На маю думку, не, бо скажона вытлумачваюць закон.

Згодна з артыкулам 10 Закона, «узгадненне размяшчэння СМІ» прадугледжвае толькі засведчанне мясцовай уладай таго факту, што рэдакцыя будучай газеты знайшла для працы неабходнае памяшканне, якое адпавядае патрабаванням для працы і быту. Выканкам павінен толькі пацвердзіць гэтую абставіну і блаславіць газету ў добры шлях.

Але...мясцовай уладзе не нададзена права прымаць рашэнне наконт таго, быць газеце або не быць. Гэта права заснавальніка газеты і ягонай «каманды». Яны заснОўваюць газету, і ніхто не мае права чыніць ім перашкоды на гэтым шляху: няхай гэта асобны чыноўнік альбо дзяржаўны орган.

Між іншым, некаторыя кіраўнікі выканкамаў уявілі сабе, што на падведамаснай тэрыторыі яны вызначаюць лёс газетаў. Захочуць - дадуць «згоду» на іх размяшчэнне, а не захочуць - дык адмовяць. А вось гэта ўжо называецца самадурствам і злоўжываннем уладай, за гэта ў Законе прадугледжваецца адпаведная адказнасць (гл. арт. 166 Крымінальнага Кадэкса).

Аднак пакуль з-за неправамерных дзеянняў чыноўнікаў пакутуюць рэдактары газетаў. Ходзяць яны, бедакі, па кабінетах і выпрошваюць ва уладатрымальнікаў «згоду», а тыя, як скнары, не даюць дазволу і гоняць апошніх у шыю.

Смешна, крыўдна, сорамна. Бо прасіць і не трэба. Ёсць такое права ва ўсіх грамадзянаў - выпускаць сваю газету, у адзіночку альбо разам з іншымі. А ўлады павінны забяспечыць гэтае права і прадаставіць для работы прыдатнае памяшканне і спрыяльныя ўмовы (друкарню, паперу, распаўсюджванне газетаў, доступ да інфармацыі і павагу да журналісцкай прафесіі).

У выпадку з гарадзенскім «Рэпарцёрам» улады адгарадзіліся ад газеты прэзідэнцкім дэкрэтам N11 ад 16 сакавіка 1999 года «Аб упарадкаванні дзяржаўнай рэгістрацыі і ліквідацыі (спынення дзейнасці) суб'ектаў гаспадарання».

Але, спадары чыноўнікі, пачытайце ўважліва гэты самы дэкрэт! Размова ў ім вядзецца пра адмову ў дзяржаўнай рэгістрацыі. Вас гэтага рабіць не просяць. Вы павінны выдаць толькі «даведачку аб узгадненні», а рэгістраваць газету будзе Дзяржкамітэт па друку (праўда, зараз ён не займаецца дадзенай дзейнасцю да атрымання вышэйшага ўказу «зверху» - аўт.).

Далей - у дэкрэце гаворыцца пра рэгістрацыю суб'ектаў гаспадарання. Як вам вядома, газеты яшчэ не сталі гэтакімі (хаця адпаведна новаму Грамадзянскаму кодэксу, іх хочуць перaўтварыць у камерцыйныя і некамерцыйныя арганізацыі - аўт.).

І нарэшце, дэкрэт не ўстанаўлівае забарону на размяшчэнне ў адным будынку некалькіх арганізацыяў, калі яны займаюць асобнае памяшканне. Стала вядома, што ў будынку па вуліцы Будзёнага, 48а атрымалі прапіску каля 70 фірмаў і арганізацыяў. Не пускаюць прапісацца толькі «Рэпарцёра», які там ужо размяшчаецца.

Дазвольце спытаць: чаму такая няміласць да газеты? Чаму адным можна «прапісацца», а другім не? Нелагічна неяк атрымліваецца з гэтай самай «прапіскай». Калі паселяць, дык усіх на роўных умовах. У адваротным выпадку ствараецца уражанне, што мясцовыя ўлады дзеляць газеты на «любімчыкаў», якім даюць магчымасць займацца сваёй справай, і «пасынкаў», якім закрываюць доступ да прафесіі.

Хацелася б спадзявацца, што інцыдэнт з газетай «Рэпарцёр», які атрымаў сусветную вядомасць, мясцовыя ўлады вырашаць палюбоўна. Тым больш, што гэта знаходзіцца ў іх кампетэнцыі: трэба толькі выпісаць «даведачку» - і рэдакцыя зможа перадаць дакументы далей па інстанцыі - у Дзяржкамітэт па друку.

Так і хочацца сказаць услых: «Прадстаўнікі Гарадзенскай улады! Ну дайце вы гэтым настойлівым дзяўчатам і хлопцам з «Рэпарцёра» даведку аб узгадненні. Няхай яны паспрабуюць журналісцкі хлеб і даведаюцца, з чым яго ядуць - з маслам ці гарчыцай. Не чыніце ім перашкодаў! Няхай сабе плывуць па бясконцаму мору нашага грамадскага жыцця»!

З павагай,

Міхаіл Пастухоў, кіраўнік Цэнтра прававой абароны СМІ пры ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў», доктар юрыдычных навук, прафесар, заслужаны юрыст Рэспублікі Беларусь

ПАГОНЯ атрымала чарговае папярэджанне ад Дзяржкамдруку

Пятага траўня, якраз на свята бальшавіцкай «Праўды», старшыня Дзяржкамдруку Міхаіл Падгайны вынес чарговае папярэджанне ПАГОНІ

На кепскай (тут у сэнсе - сухоннай, чыноўніцкай. - Заўвага рэд.) рускай мове старшыня беларускага камітэту абвесціў нам, што «Государственный комитет Республики Беларусь по печати, ознакомившись с объявлением Молодёжного Антифашистского Центра в газете ПАГОНЯ (№11 от 06.04.2000 г. и №12 от 13.04.2000 г.), установил, что данная публикация осуществлена в нарушение требований ч.9 ст.5 Закона Республики Беларусь «О печати и других средствах массовой информации», поскольку Молодёжный Антифашистский центр в управлении юстиции Гродненского облисполкома не зарегистрирован...»

Апошні факт і стаўся падставай папярэджання «о недопустимости нарушения ст.5 в части распространения информации от имени политических партий, профессиональных союзов или иных общественных оъединений, не прошедших в установленном порядке государственную регистрацию...»

Як бачым Міхаіл Падгайны чытае ПАГОНЮ ад коркі да коркі - бо як бы інакай як бы ён заўважыў абвестку, змешчаную пад рубрыкай «Бясплатныя прыватныя аб`явы»? А калі сур`ёзна, то гэта ўжо другое папярэджанне ПАГОНІ на працягу каляндарнага года. Адпаведна вертыкальным законам, ПАГОНЯ ў дадзеным выпадку можа быць ліквідаваная, што называецца, «без суда и следствия».

Ул. інф.

«Зачыстка» вольнага слова

Прэзідэнт Беларускай асацыяцыі журналістаў (БАЖ) Жана Літвіна лічыць, што бліжэйшым часам стасункі паміж уладамі Беларусі і незалежнымі СМІ абвастрацца. Паводле яе слоў, гэта звязана, найперш, з прызначанымі на восень 2000 года выбарамі ў парламент і жаданнем улады ўтрымаць пад сваім кантролем інфармацыйную прастору. Незалежная прэса застаецца, паводле слоў Жаны Літвіной, апошнім інструментам кантролю дзейнасці ўлады. І няхай яна не аказвае ключавога ўплыву на працэсы ў грамадстве, але застаецца жывой крыніцай інфармацыі, якая не падвяргаецца цэнзуры і фальсіфікацыі.

Прэзідэнт БАЖ нагадала, што перад рэферэндумам 1995 года быў закрыты 8-ы незалежны канал тэлебачання, перад рэферэндумам 1996 года была на працягу 24 гадзін закрытая незалежная радыёстанцыя «101,2». Цяпер жа ў кулуарах улады падрыхтаваны папраўкі да Закона «Аб друку», з дапамогай якіх (праз некалькі месяцаў) стане значна прасцей распраўляцца з недзяржаўнай прэсай. Рэдакцыі СМІ прыраўнаваны да суб'ектаў гаспадарання і падпадаюць пад дзеянне дэкрэта прэзідэнта № 11 ад 1999 года «Аб упарадкаванні дзяржаўнай рэгістрацыі і ліквідацыі (спынення дзейнасці) суб'ектаў гаспадарання». У выніку газету можна будзе закрыць без судовых разбораў. Улады працягваюць актыўна выкарыстоўваць і звыклыя рычагі ўдушэння незалежных СМІ - вынясенне папярэджанняў, судовыя іскі, затрыманне і запужванне журналістаў, эканамічныя санкцыі - незалежныя і дзяржаўныя СМІ маюць выключна няроўныя эканамічныя ўмовы сваёй дзейнасці. Выкарыстоўваюцца розныя заканадаўча-бюракратычныя хітрасці. Напрыклад, з 1 красавіка 2000 года спынена рэгістрацыя СМІ і рэдакцый як юрыдычных асоб, а гэта патрабуе дадатковай рэгістрацыі ў выканкамах. «Для нашага грамадства найбольш трагічная адсутнасць магчымасці распаўсюджвання свабоднай інфармацыі электроннымі СМІ. І тут улады не дапусцяць ніякіх паслабленняў. Гэта яскрава паказала падрыхтоўка да так званага грамадскага дыялога. Улады маюць намер працягваць фарміраванне грамадскай думкі ў зададзеным вузкім накірунку, прыраўнаваўшы сродкі масавай інфармацыі да інструмента дзяржаўнай палітыкі, якая абслугоўвае інтарэсы правячай бюракратыі. Для ўлады недапушчальна, калі людзі на аснове свабоднай інфармацыі пачнуць думаць самастойна», - сказала Жана Літвіна.

Генадзь Барбарыч

Як абраць дэлегата на ўсебеларускі з`езд

Аргкамітэт Усебеларускага з'езда вызначыў парадак вылучэння дэлегатаў ад тэрыторый і арганізацый для ўдзелу ў працы форума.

У прэс-рэлізе сакратарыяту з'езда адзначаецца, што ў мэтах забеспячэння шырокага доступу грамадскасці да абмеркавання будучыні беларускай дзяржавы прынята рашэнне аб тым, што для ўдзелу ў першай сесіі Усебеларускага з'езда жыхары кожнага раёна, горада і раёна ў горадзе маюць права вылучаць сваіх дэлегатаў на сходах. Прычым, колькасць прадстаўнікоў ад кожнай адміністрацыйнай адзінкі залежыць ад колькасці выбаршчыкаў, якія жывуць на яе тэрыторыі. Норма прадстаўніцтва - 1 дэлегат ад 10 тысяч выбаршчыкаў. Каб забяспечыць належныя ўмовы вылучэння дэлегатаў, месца, дата і час правядзення сходаў павінны абавязкова ўзгадняцца з аргкамітэтам з'езду. Тыя арганізацыі, гаворыцца ў прэсрэлізе, якія зарэгістраваліся ў аргкамітэце, маюць права вылучаць дэлегатаў, зыходзячы з наступных квот: рэспубліканскія грамадскія арганізацыі, палітычныя партыі, прафесійныя і творчыя саюзы, нацыянальныя зямляцтвы - аднаго дэлегата ад кіруючага органа і яшчэ па аднаму - ад кожнай сваёй абласной структуры. Абласныя, гарадскія і раённыя грамадскія арганізацыі таксама маюць права вылучыць па Усебеларускі з'езд па аднаму дэлегату. У дакуменце падкрэсліваецца, што пратаколы сходаў па вылучэнні дэлегатаў павінны быць прадстаўлены ў сакратарыят аргкамітэта да пачатку чэрвеня бягучага года. Апрача таго, дэлегатамі з'езду таксама могуць стаць дэпутаты Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання, калі яны зарэгіструюцца ў сакратарыяце аргкамітэта не пазней, чым за два тыдні да пачатку працы з'езда.

Больш падрабязныя тлумачэнні па працэсу вылучэння дэлегатаў можна атрымаць у сакратарыяце аргкамітэта Усебеларускага з'езда па тэлефону (017) 223-65-29.

Марат Гаравы

Лістападаўскае паўстанне 1830 года і ўдзел у ім Міхала Валовіча

Заканчэнне. Пачатак у NN13-15

Амаль месяц спатрэбілася Віленскаму губернатару князю Далгарукаву, каб 12 ліпеня прысуд зацвердзіць канчаткова. Але ён значна змяніў меру пакарання ў параўнанні з прызначанай судом. Пэўна, прынародна чацвертаваць Валовіча, гэта значыць, на вачах у тысячы людзей адсекчы на пласе спачатку рукі і ногі, а потым гэтаму, даходзячаму ад болі акрываўленаму абрубку, адсекчы і галаву, было б мярзотным глядзішчам для набожных гарадзенцаў. Таму чацвертаванне Валовіча было заменена на павешанне. Хаця павешанне ў Расеі лічылася больш ганебным, чым адсячэнне галавы. Праваслаўная царква да такога пакарання ставілася з агідай і дапускала такую кару, напрыклад, толькі да здраднікаў Радзімы, бо як сцвярджалася ў адной з кніг таго часу: «Русские долгое время затруднялись принять повешение как способ казни, думая, что душа человека повешенного, будучи принуждена выходить из тела через нижний проход, тем оскверняется». Як бачым, гэты аргумент не падзейнічаў на князя Далгарукава, ён аддаў перавагу павешанню.

Песакоўскі, Л.Панасюк, Сайчук, Мартынкевіч, Я.Панасюк, Васіліцкі і Фярадка прыгаворваліся да біцця бізунамі, а пасля пакарання да высылкі ўсіх у Сібір на катаргу. Б.Панасюка, Лапко і Сідаркевіча прыгаварылі біць розгамі, прагнаўшы па два-тры разы праз шарэнгу з 500 чалавек, пасля экзекуцыі Б.Панасюка выслаць у бабруйскую крэпасць, а Лапко і Сідаркевіча здаць у рэкруты ў сібірскія лінейныя батальёны.

Міхала Валовіча 21 ліпеня (2 жніўня па н.ст.) павесілі ў Гродне за Скідальскаю «заставаю», недалёка ад тагачаснай парахоўні. Як гэта адбывалася, бачна з рапарту Віленскага губернатара Далгарукава ваеннаму міністру графу Чарнышову: «Я имел честь донести Вашему Сиятельству сего месяца 12 числа за N 654 что военносудное дело о преступнике Волловиче и бывших в его шайке девяти человек рассмотрено мною со всей поспешностью и уже конфирмировано.

О приведении в исполнение таковой конфирмации я того ж числа дал предписание Гродненскому гражданскому Губернатору, состоящему на правах Военного Губернатора по городу Гродно Генерал Майору Муравьёву.

Ныне ж в дополнение вышеуказанного моего рапорта, для подробнейшего сведения как о степени вины и злонамерениях сих преступников, равно и о мерах определённого каждому наказания, долгом считаю представить Вашему Сиятельству краткое из означенного дела извлечение, по донесениям, основанным на таковом же Генерал Майора Муравьёва, что казнь Волловича совершена 21 числа сего месяца в г.Гродно со всевозможною торжественностью и на сем позорище были несколько тысяч разного звания народа, при всём том тишина была вполне соблюдена, и столько были все сем поражены, что при столь многочисленном стечении народа решительно все безмолвно смотрели. Сие произвело весьма сильное влияние на умы обывателей, которые наконец видят, что правительство, преследуя преступников не стремиться гнусных похвал неблагонамеренных и действуя во всём законно, наказывает злодеев бестрепетно, не тайно, но публично, для всеобщего примера. Чтобы не могло быть тайных молений над телом преступника, оное ночью сокрыто и никем не может быть отыскано. «Так, ноччу цела Валовіча было адкапана, таемна перанесена ў закінуты вапнавы кар'ер і закапана так, каб ніхто яго не мог адшукаць. Бо ўжо на Гарадзеншчыне былі выпадкі, калі целы паўстанцаў, расстраляных рускімі, таемна ноччу адкопвалі і хавалі на мясцовых могілках ці ў фамільных склепах.

Перад павешаннем Валовіча, на ягоных вачах, адбывалася жудасная экзекуцыя над часткай яго паплечнікаў. Ён маліў не рабіць такіх здзекаў над імі, бо адчуваў, якія нечалавечыя пакуты даводзілася цярпець пакутнікам.

Пачалі экзекуцыю з тых, хто быў прысуджаны да пакарання розгамі, ці шпіцрутэнамі, бо гэты від пакарання лічыўся слабейшым у параўнанні з біццём бізуном і адбываўся паводле другога сцэнару. Для гэтага выстройвалі твар у твар дзве паралельныя шарэнгі салдатаў. Кожны салдат трымаў у руцэ розгу. Выводзілі караемых, агалялі цела да поясу, рукі прывязвалі да штыка ружжа так, каб штык упіраўся ў жывот і караемы не мог ухіліцца ад удараў. За прыклад ружжа караемага цягнулі два унтэр-афіцэры. Пад барабанны бой кожны салдат рабіў з шарэнгі крок наперад, біў розгаю і становіўся на сваё месца. Караемы атрымліваў удары з двух бакоў і столькі, колькі яму было прысуджана. Калі караемы страчваў прытомнасць, яму давалі панюхаць нашатырнага спірту, і лупцоўка працягвалася.

Біццё бізуном праводзілася на «кабыле». «Кабыла» - гэта дошка даўжынёю больш за чалавечы рост, таўшчынёю каля трох дзюймаў і шырынёю паўаршына. На канцы дошкі - выразка для шыі, а па баках - выразка для рук. Калі караемага клалі на «кабылу», то ён абхопліваў яе рукамі і ўжо на другім баку рукі звязвалі пасам. Шыя і ногі таксама прывязваліся пасам да дошкі. Тады за справу браўся кат. Яго паводзіны мелі выгляд нейкай абрадавай цырымоніі здзекаў над жывым чалавекам. Ён быў у чырвонай кашулі і плісавых штанах. Трымаў плецены бізун, да кончыка якога быў прывязаны шасцівяршковы сырамятны рэмень таўшчынёю ў аловак. Ён спачатку адыходзіў ад «кабылы», а потым павольна набліжаўся да яе, высока ўзмахваў бізуном, і тады чуўся свіст ды ляск бізуна аб цела. Быў вызначаны парадак біцця. Спачатку ўдары рабіліся крыж-накрыж, першы з правага пляча па рэбрах пад левы бок, а другі з левага пляча на правы бок. Потым удары клаліся ўздоўж і ўпоперак спіны. Кат з першага разу глыбока рассякаў бізуном скуру, пасля некалькіх удараў леваю рукою сцэджваў з бізуна жменю крыві і страсаў яе на зямлю. Пры першых ударах яшчэ вырываўся глухі стогн у пакутніка, але хутка ён змаўкаў. Тады яго рубалі, як жывое мяса. Ужо беспрытомнага яго адвязвалі, давалі панюхаць нашатырнага спірту і адпраўлялі ў турму, дзе моцна збітыя паміралі на другі ці трэці дзень.

Тыя пакуты і боль, якія давялося перажыць у гэты дзень Валовічу, не зламалі яго. Ён знайшоў сілы прынародна сказаць, што ўсю віну за арганізацыю супраціву рэжыму бярэ на сябе, і заверыў, што спакойна аддае маладое жыццё на алтар Айчыны. А ў сваім лісце да маці, напісаным перад смяротным пакараннем, Валовіч прасіў, каб яна не забылася пра турэмнага дазорцу і ўзнагародзіла яго за тое, што ён прыносіў яму ў турму ежу.

Архіўныя матэрыялы сведчаць, што «сие позорище» з пазбаўленнем жыцця беларускага патрыёта Міхала Валовіча абышлося Расеі ў 17 рублёў, з якіх было заплочана капітану Рэнубергу 1 рубель і 5 капеек за набыццё 18 аршынаў вяроўкі, 3 рублі заплацілі салдатам за ўзвядзенне шыбеніцы, кату Паўлюкоўскаму за работу заплацілі 3 рублі і 1 рубель далі салдатам за закапанне ў зямлю цела Валовіча. Ці не пераплаціла Расея за маладое жыццё палымянага барацьбіта за незалежнасць нашай Бацькаўшчыны?

Даведаўшыся аб зверстве, учыненым Мураўёвым над Валовічам, Іаахім Лялевель пісаў генералу Дзвярніцкаму: «Падлюга, хто зневажае постаць Валовіча ці безнадзейна брэша на яго шляхетнасць. Скажы мне, генерал, якімі кветкамі абсыплем яго труну, якімі слязамі яго абмыем? Ён быў маім вучнем».

У міжваенныя часы, адзначаючы стагоддзе лістападаўскага паўстання 1830 года, тое месца ў Гродне, паміж вуліцамі Лідскай, Белуша і Парахавым завулкам, дзе адбывалася павешанне Валовіча, было названа «пляцам Валовіча». На радзіме Валовіча ў маёнтку Парэчча побач з царквою быў пастаўлены яму прыгожы белы мармуровы помнік. На жаль, у 1940 годзе ўсё гэта было знішчана і забыта. Уніяцкая царква, якая знаходзілася побач з маёнткам Парэчча, была яшчэ паводле загаду Мураўёва разбурана, а на тым месцы пабудавана каменная праваслаўная «мураўёўка», якую ў савецкія часы перaтварылі ў калгасны склад, а потым спалілі. Па сядзібе Валовічаў, абсаджанай некалі ліпамі, нядаўна праклалі магістральны газапровад «Дружба». Сяляне, якія жывуць у навакольных вёсках, пазбаўленыя савецкай уладай уласнай зямлі, за якую змагаліся іх продкі і якія мелі вялікую ласку да яе, цяпер апрацоўваюць яе калектыўна, і жывуць у беднаце і жабрацтве. Той луг насупраць маёнтка ва ўрочышчы Доўгае, даваў сена, якога хапала для паўвёскі пракарміць зімою жывёлу, у мінулым годзе пайшоў пад снег няскошаным.

Адначасова са справай Валовіча падпалі пад следства і людзі, якія дапамагалі яму, ці ведалі пра яго вяртанне і намеры. Гэта абшарнікі Ваўкавыскага павету Дамянік Аскерка і Францішак Шабанскі, якія абвінавачваліся ў тым, што некаторы час хавалі ў сябе Валовіча; Ізідор Нагумовіч, які лячыў Валовіча; уніяцкі святар парэцкай царквы Марцін Якутовіч, які быццам бы дапамагаў Валовічу харчамі; Язэп Яцкевіч, які быў памочнікам Валовіча. Хаця судовы працэс адбываўся ў розныя дні, на самой справе гэта была адзіная паказальная карна-палітычная акцыя, якая мела на мэце застрашыць мясцовую шляхту і сялянаў у іх патрыятычных памкненнях змагацца з рэакцыйным царскім рэжымам.

5 лістапада 1833 года следства закончылася, і следчая камісія вырашыла: Язэпа Яцкевіча - за далучэнне да Валовіча, вяртанне на радзіму з «брадзяцкімі намерамі», напад на пошту - прысудзіць да смерці праз чацвертаванне; Аскерку і Шабанскага - «за свядомае ўзяцце пад апеку валацуг» прысудзіць да смяротнага пакарання; доктара Нагумовіча - «за лячэнне Валовіча, пра якога ведаў, хто ён такі, а таксама за тое, што будучы праінфармаваным аб паўстанцах, якія быццам былі накіраваныя ў Пецярбург для забойства цара, аб чым ён распускаў чуткі сярод сваіх знаёмых» - засудзіць да чацвертавання; святара Якутовіча, у сувязі з недастатковасцю доказаў яго віны, было вырашана вызваліць ад пакаранняў.

Затым справа разглядалася Казловым і Мураўёвым. Апошні рашэнне суда палагодзіў. Ён прапанаваў Яцкевіча пазбавіць шляхецтва і адправіць у Сібір на катаргу, а маёнтак канфіскаваць; Шабанскага выслаць у асобы каўказскі корпус; Аскерку паўторна адправіць у ссылку ў далёкую расейскую губерню. Выдаткі, звязаныя са злаўленнем Валовіча ў колькасці 4193 рублі і 18 капеек, утрымаць з Аскеркі.

7 лістапада Далгарукаў зацвердзіў прысуд у рэдакцыі Мураўёва, за выключэннем пакаранняў, якія тычыліся Аскеркі і Нагумовіча. Аскерку вырашана было пакінуць дома, устанавіць над ім тайны нагляд паліцыі, а выдаткі, звязаныя са зловам Валовіча, усё ж аднесці на яго кошт. Нагумовіча пастанаўлялася выслаць у Табольскую губерню з дачай яму гадавога тэрміну на продаж маёнтка.

Што падзейнічала на Далгарукава, які змякчыў пакаранне Аскерку і Нагумовічу?

Віленскі губернатар Далгарукаў любіў бываць у польскіх дамах на балях. На яго мелі значны ўплыў жанчыны. Вядома, што не адзін вязень атрымаў палёгку, дзякуючы іх заступніцтву. Жонка Аскеркі (сястра Валовіча) была багатай дамай і належала да таго кола, якое мела ўплыў на губернатара. Пэўна, такое заступніцтва спрыяла Аскерку пазбавіцца далёкай ссылкі.

Па змякчэнню пакарання Ізідара Нагумовіча былі, напэўна, іншыя матывы, пра якія варта паведаміць падрабязней.

Браты Нагумовічы, старэйшы Лявон (1792-1853 гг.) і малодшы Ізідар (1800-1853 гг.), з'яўляюцца вядомымі беларускімі лекарамі, якія ўнеслі значны ўклад у развіццё медычнай навукі і практыкі. Нарадзіліся ў Вільні ў шляхецкай сям'і. Абодва скончылі медычны факультэт Віленскага універсітэта. Жыццёвы і навуковы шлях таленавітага доктара Лявона Нагумовіча быў вельмі спрыяльны. У 20 гадоў ён стаў доктарам медыцыны. У 1813 годзе абраны членам-карэспадэнтам Парыжскай акадэміі навук. Пазней быў абраны ганаровым членам Віленскай медыка-хірургічнай акадэміі. Ён з'яўляўся заснавальнікам вядомай суполкі рускіх лекараў у Пецярбургу. Вядома, калі Лермантаў напісаў свой знакаміты верш «На смерть поэта», то была версія, што такі верш мог напісаць толькі псіхічна хворы чалавек. Доктар Лявон Нагумовіч быў прызначаны ў камісію для псіхічнага абследавання Лермантава.

Зусім іншы лёс напаткаў ягонага брата Ізідара. Калі ён вучыўся ў Віленскім універсітэце, курс гісторыі ім чытаў будучы ідэолаг польскага паўстання Іаахім Лялевель, пад уздзеяннем якога ён са спачуваннем стаў ставіцца да нацыянальна-вызваленчай барацьбы прыгнечаных Расеяй народаў. У 1825 годзе ён, як і Валовіч, закончыў універсітэт, затым абараніў доктарскую дысертацыю, а ў 1827 годзе быў накіраваны лекарам у Самгаіцкі грэнадзёрскі полк у Жамайціі. Тут, падчас лістападаўскага паўстання 1830 года, чацвёра маладых афіцэраў забілі свайго ротнага камандзіра і перайшлі на бок паўстанцаў. Следства ўстанавіла, што да гэтай справы меў нейкае дачыненне Нагумовіч, за што ён быў звольнены з войска. Нагумовіч пасяліўся ў Ваўкавыску і займаўся прыватнай лекарскай практыкай. Вось тады яго запрасіў Шабанскі, каб паставіць на ногі моцна хворага Валовіча, добра ведаючы прыхільнасць Нагумовіча да патрыётаў. На судзе гэта было выяўлена і вось як ацэнена камісіяй вайсковага суда ад 25 ліпеня 1833 года: «Доктор медицины Исидор Нагумович оказался также виновным не только в совершенном знании о всех злонамеренных замыслах преступников Волловича и Яцкевича, лечении из них первого с 20 марта до самой Пасхи, но сведущ от них же, что семь человек эмиссаров отправились в Санкт-Петербург с намерением покуситься на жизнь Государя Императора и о том никому не донесли». Яму прыпомнілі і паставілі ў віну тое, што ён у Кобрыне на балі ў пані Дэкандравай патрабаваў ад паручніка Мацієўскага зняць з сябе Крыж за вайсковыя заслугі, якім ён быў узнагароджаны за ўдзел у падаўленні польскага паўстання. Далей паведамлялася, што за «...неблагонамеренные его поступки - комиссия Военного Суда, соображая преступления сии с законами, приговорила...доктора Нагумовича...четвертовать». Вось «мураўёўская» гуманнасць: за тое, што доктар вылячыў хворага, гэтага доктара трэба жыўцом пасекчы на кускі.

Пэўна, у лёс малодшага брата ўмяшаўся ўплывовы старэйшы брат, і кара была зменшана: яго панізілі ў званні да фельчара і выслалі ў Вятку пад паліцэйскі нагляд. Там ён прабыў чатыры гады, потым зноў, відаць, не без удзелу брата, быў памілаваны і атрымаў дазвол на пасяленне ў маёнтку жонкі ў Драгічынскім павеце. У пачатку 1839 года ўладкаваўся лекарам у Гарадзенскую гарадскую бальніцу. Але хутка пераехаў у мястэчка Друзгенікі, якое перад гэтым атрымала статут курорта.

Малады курорт яшчэ не меў навуковых рэкамендацыяў па лячэнню хваробаў сваімі водамі. Нагумовіч вырашыў гэтую праблему і ў 1841 годзе выдаў на французскай і рускай мовах сваю навуковую працу «Способ лечения минеральными водами в Друскениках». Там навукова абгрунтаваў, якія хваробы і якім чынам можна лячыць друзгеніцкімі водамі. Памёр Ізідар Нагумовіч рана, у 1842 годзе, і, магчыма, пахаваны на гарадзенскіх могілках.

Хутка пачалася ўзнагароджванне даносчыкаў і памагатых. Першым быў узнагароджаны 1000 рублямі Ян Валовіч; Караль Календа, якога пры захопе Валовіч параніў кінжалам, атрымаў 500 рублёў і медаль на стужцы Святога Уладзіміра з надпісам «за усердие»; маёр Галянкоўскі з гэтага часу стаў называцца Кавалерам ордэна Святой Ганны II ступені; Павел Булгак, які таксама атрымаў рану пры захопе Валовіча, быў узнагароджаны 150 рублямі; такую ж узнагароду атрымаў і Хаім Янкялевіч за выкрыццё Язэпа Яцкевіча.

Аляксандр Талерчык

Панядзелак, 15

НАШЕ КИНО

9.05 Лекарство против стресса. Анатолий Папанов, Вера Орлова, Владимир Коренев и Лев Прыгунов в комедии Евгения Карелова "Дети до Кихота". 1965 г.
10.20 Игорь Кеблушек и Наталья Белохвостикова в музыкальном фильме Светланы Дружининой "Принцесса цирка". 2 серии. 1982 г.
12.45 Марафон премьер на канале "Наше кино". Елена Сафонова, Константин Хабенский, Амалия Мордвинова, Нина Усатова и Александр Абдулов в мелодраме Дмитрия Месхиева "Женская собственность". 1998 г.
14.15 Мультфильм "Рождение Эрота". 1989 г.
14.25 Дело №... Ита Эвер, Владимир Седов, Всеволод Санаев, Любовь Полищук и Андрей Харитонов в детективе Вадима Дербенева "Тайна "Черных дроздов". 1983 г.
16.00 Киновости.
16.10 Документально-анимационный фильм "Пейзаж с можжевельником". 1987 г.
16.40 Лекарство против стресса. Евгений Леонов, Валентина Талызина, Евгений Евстигнеев, Ирина Скобцева, Георгий Бурков и Валентина Теличкина в комедии Эльдара Рязанова "Зигзаг удачи". 1968 г.
18.05 Николай Еременко-мл., Наталья Трубникова, Владимир Зельдин, Владимир Этуш и Александр Годунов в мюзикле Леонида Кваниxидзе "31 июня". 2 серии. 1978 г.
20.15 Сериал "Агент национальной безопасности". 1-я серия. "Свет истины". Режиссер Дмитрий Светозаров. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Иван Шведов. 1998 г.
21.10 Киновости.
21.20 Михаил Ульянов, Инна Чурикова, Станислав Любшин и Евгений Весник в кинодраме Глеба Панфилова "Тема". 1979 г.
22.55 Завтра в программе.
23.00 Кинокалендарь. К 100-летию со дня рождения Николая Охлопкова. Алексей Дикий, Николай Охлопков и Серго Закариадзе в историко-биографическом фильме Владимира Петрова "Кутузов". 1943 г.

МИР КИНО

9.35 КиНовости.
9.45 Экранизация. "Фараон". Фильм Ежи Кавалеровича по роману Болеслава Пруса. В ролях: Барбара Брыльска, Ежи Зельник, Анджей Гиртлер и Веслава Мазуркевич (Польша). Д-12. 1-я и 2-я серии.
12.40 На тропе войны в "Мире кино". Майкл Грейайз, Нед Битти, Уэс Стади и Огаст Шелленберг в вестерне Джона Ирвина "Воин по прозвищу "Бешеный конь" (США). Д-13.
14.10 Мария Амелия Монти в трагикомедии Даниэле Константини "Стресс большого города" (Италия). Д-13.
14.25 Патрик Суэйзи, Лайам Нисон, Хелен Хант и Адам Болдуин в приключенческом боевике Джона Ирвина "Ближайший родственник" (США). Д-17.
16.10 Пол Уокер, Стив Ван Уормер, Дэннис Хоппер и Роберт Энглунд в комедии Стива Бойюма "Вместе с дилдами" (США). Д-13.
17.45 КиНовости.
18.00 Эд Харрис, Эми Мэдиган и Генри Томас в вестерне - арльза Хэйда "Всадники багряных прерий" (США). Д-13.
19.35 Энтони Хопкинс, Менна Траслер и Хью Ллойд в мелодраме "Август" (Великобритания). Д-13.
21.05 Джерри Тримбл, Мелисса Энн Мур и Деннис Хейдн в боевике Сирио Сантьяго "Один в поле воин" (США). Д-13.
22.25 КиНовости.
22.35 - 0.15 Такеши Китано в драме "Фейерверк" (Япония). Д-13.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал
12.15 "Пресс-центр"
12.30 Теннис. Турнир из серии Masters "Italian Open". Одиночный финал.
14.30 "Еще неделя позади..."
15.00 "Пресс-центр"
1615 "Шахматное обозрение"
15.45 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Прямая трансляция из Германии
17.15 "Спортивный глобус"
18.00 "Пресс-центр"
18.15 "На пути в Сидней"
19.00 "Железный фактор". Тележурнал
19.30 Хроника недели
20.00 Программа передач на завтра
20.05 "Большой ринг"
22.05 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Передача из Германии. В перерыве (23.00)-Новости
23.50 "Железный фактор". Тележурнал

Аўторак, 16

НАШЕ КИНО

9.05 Документально-анимационный фильм "Пейзаж с можжевельником". 1987 г.
9.35 Киновости.
9.45 Лекарство против стресса. Евгений Леонов, Валентина Талызина, Евгений Евстигнеев, Ирина Скобцева, Георгий Бурков и Валентина Теличкина в комедии Эльдара Рязанова "Зигзаг удачи". 1968 г.
11.10 Николай Еременко-мл., Наталья Трубникова, Владимир Зельдин, Владимир Этуш и Александр Годунов в мюзикле Леонида Кваниxидзе "31 июня". 2 серии. 1978 г.
13.20 Сериал "Агент национальной безопасности". 1-я серия. "Свет истины". Режиссер Дмитрий Светозаров. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Иван Шведов. 1998 г.
14.15 Михаил Ульянов, Инна Чурикова, Станислав Любшин и Евгений Весник в кинодраме Глеба Панфилова "Тема". 1979 г.
15.50 Киновости.
16.00 Эмиль Борончиев и Суйменкул Чокморов в киноповести Болотбека Шамшиева "Ранние журавли". 1979 г.
17.30 Александр Михайлов и Лилия Алешникова в кинодраме Якова Сегеля "Риск - благородное дело". 1977 г.
18.45 Лекарство против стресса. Анатолий Папанов, Сергей Мигицко, Нонна Мордюкова, Валерий Носик, Леонид Куравлев, Анатолий Кузнецов и Вячеслав Невинный в комедии Леонида Гайдая "Инкогнито из Петербурга". 1977 г.
20.15 Сериал "Агент национальной безопасности". 2-я серия. "Скрипка Страдивари". Режиссер Андрей Черных. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Вадим Яковлев, Марина Никифорова. 1998 г.
21.05 Киновости.
21.15 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Никиты Михалкова "Раба любви". 1975 г.
22.45 Завтра в программе.
22.50 Елена Кузьмина, Лев Свердлин и Николай Крючков в комедии Бориса Барнета "У самого синего моря". 1935 г.

МИР КИНО

9.35 КиНовости.
9.45 Такеши Китано в драме "Фейерверк" (Япония). Д-13.
11.25 Календарь "Мира кино". Генри Фонда.
11.45 Эд Харрис, Эми Мэдиган и Генри Томас в вестерне Чарльза Хэйда "Всадники багряных прерий" (США). Д-13.
13.20 Энтони Хопкинс, Менна Траслер и Хью Ллойд в мелодраме "Август" (Великобритания). Д-13.
14.50 Джерри Тримбл, Мелисса Энн Мур и Деннис Хейдн в боевике Сирио Сантьяго "Один в поле воин" (США). Д-13.
16.05 Стефан Гютлер, Брунхильда Клокнер и Фолкер Пехтель в исторической драме Вернера Херцога "Стеклянное сердце" (ФРГ). Д-17.
17.40 КиНовости.
17.55 Синтия Ротрок, Билли Драго и Крис Барнс в боевике Акила Анвари "Ангел ярости" (Индонезия). Д-17.
19.20 Календарь "Мира кино". Генри Фонда.
19.40 Рутгер Хауэр в приключенческом фильме "Амулет смерти" (ФРГ). Д-17.
21.00 КиНовости.
21.10 Уильям Хёрт, Кетлин Корнер и Джина Дэвис в мелодраме Лоуренса Каздана "Случайный турист" (США). Д-13.
23.10 - 0.40 Ночь кошмаров. Роберт Энглунд в фильме ужасов Ренни Харлина "Кошмар на улице Вязов-4". Повелитель снов" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Хроника недели
10.10 Аэробатика. Чемпионат Европы
10.35 "Железный фактор". Тележурнал
11.05 "Спортивный глобус"
11.50 Аэробика
12.15 "Пресс-центр"
12.30 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Прямая трансляция из Германии
14.00 Международный турнир по "Дайдо Джуку Каратэ До". Передача из спорткомплекса "Измайлово"
15.30 "Пресс-центр"
15.45 Художественная гимнастика. Чемпионат России. Многоборье. Финал. Передача из Дворца спорта "Динамо".
17.45 Американский футбол. Обзор матчей Европейской лиги
18.15 "Пресс-центр"
18.30 Сноуборд. ISF Pro Tour. Передача из Швейцарии
19.00 "Звездный вторник"
20.00 Программа передач на завтра
20.05 "Пресс-центр"
20.20 Волейбол. Чемпионат Италии. Мужчины. Плей-офф
21.50 "Лучшие атлеты века". "Сердце Ортера"
22.35 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Передача из Германии. В перерыве (23.00) - Новости

Серада, 17

НАШЕ КИНО

9.05 Эмиль Борончиев и Суйменкул Чокморов в киноповести Болотбека Шамшиева "Ранние журавли". 1979 г.
10.35 Киновости.
10.45 Александр Михайлов и Лилия Алешникова в кинодраме Якова Сегеля "Риск - благородное дело". 1977 г.
12.00 Лекарство против стресса. Анатолий Папанов, Сергей Мигицко, Нонна Мордюкова, Валерий Носик, Леонид Куравлев, Анатолий Кузнецов и Вячеслав Невинный в комедии Леонида Гайдая "Инкогнито из Петербурга". 1977 г.
13.30 Сериал "Агент национальной безопасности". 2-я серия. "Скрипка Страдивари". Режиссер Андрей Черных. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Вадим Яковлев, Марина Никифорова. 1998 г.
14.20 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Калягин и Олег Басилашвили в мелодраме Никиты Михалкова "Раба любви". 1975 г.
15.50 Киновости.
16.00 Татьяна Доронина, Наталья Тенякова, Михаил Жаров, Виталий Соломин и Леонид Куравлев в мелодраме Георгия Натансона "Старшая сестра". 1966 г.
17.35 Борис Андреев в киноповести Соломона Шустера "Сергей Иванович уходит на пенсию". 1980 г.
18.55 Киносреда: они сражались за Родину. Родион Нахапетов, Алексей Жарков, Андрей Болтнев и Станислав Садальский в кинодраме Семена Арановича "Торпедоносцы". 1983 г.
20.30 Сериал "Агент национальной безопасности". 3-я серия. "Петя и вол". Режиссер Виталий Аксенов. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Иван Шведов. 1998 г.
21.20 Киновости.
21.30 Лекарство против стресса. Владимир Меньшов, Александр Панкратов-Черный и Валентина Теличкина в комедии Геральда Бежанова "Где находится нофелет?" 1987 г.
22.45 Завтра в программе.
22.50 Марина Ладынина и Евгений Самойлов в мелодраме Ивана Пырьева "В шесть часов вечера после войны". 1944 г.

МИР КИНО

9.35 КиНовости.
9.45 Роберт Энглунд в фильме ужасов Ренни Харлина "Кошмар на улице Вязов-4". Повелитель снов" (США). Д-17.
11.15 Стефан Гютлер, Брунхильда Клокнер и Фолкер Пехтель в исторической драме Вернера Херцога "Стеклянное сердце" (ФРГ). Д-17.
12.50 Синтия Ротрок, Билли Драго и Крис Барнс в боевике Акила Анвари "Ангел ярости" (Индонезия). Д-17.
14.15 Рутгер Хауэр в приключенческом фильме "Амулет смерти" (ФРГ). Д-17.
15.35 Уильям Хёрт, Кетлин Корнер и Джина Дэвис в мелодраме Лоуренса Каздана "Случайный турист" (США). Д-13.
17.35 КиНовости.
17.50 Стивен Сигал и Шэрон Стоун в боевике Эндрю Дэвиса "Над законом" (США). Д-17.
19.30 Эллен Берстин и Элисон Эллиот в криминальной драме Ли Дэвида Злотоффа "Грильбар "Порох" (США). Д-13.
21.25 КиНовости.
21.35 Стив Рэйлсбэк и Оливия Хасси в научно-фантастическом фильме Брайана Тренчард-Смита "Охота на индеек" (Австралия). Д-17.
23.05 - 0.40 Моник Ван Де Вени Йохан Лейсен в психологической драме Риты Хорст "Ромео" (ФРГ). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал
12.15 "Пресс-центр"
12.30 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Прямая трансляция из Германии
14.00 "Звездный вторник"
15.00 "Пресс-центр"
15.15 Волейбол. Чемпионат Италии. Мужчины. Плей-офф
16.45 Американский футбол. Обзор матчей Европейской лиги
17.10 "Урок шахмат для начинающих"
17.30 "Акваспорт". Тележурнал
18.00 "Пресс-центр"
18.15 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал. В перерыве (20.00) - "Пресс-центр", Программа передач на завтра
21.05 "НХЛ - Плюс"
21.25 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Передача из Германии
23.00 Новости
23.15 "Акваспорт". Тележурнал

Чацвер, 18

НАШЕ КИНО

9.05 Татьяна Доронина, Наталья Тенякова, Михаил Жаров, Виталий Соломин и Леонид Куравлев в мелодраме Георгия Натансона "Старшая сестра". 1966 г.
10.40 Киновости.
10.50 Борис Андреев в киноповести Соломона Шустера "Сергей Иванович уходит на пенсию". 1980 г.
12.10 Родион Нахапетов, Алексей Жарков, Андрей Болтнев и Станислав Садальский в кинодраме Семена Арановича "Торпедоносцы". 1983 г.
13.40 Сериал "Агент национальной безопасности". 3-я серия. "Петя и вол". Режиссер Виталий Аксенов. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Андрей Толубеев, Иван Шведов. 1998 г.
14.30 Лекарство против стресса. Владимир Меньшов, Александр Панкратов-Черный и Валентина Теличкина в комедии Геральда Бежанова "Где находится нофелет?" 1987 г.
15.50 Киновости.
16.00 Жизнь замечательных людей. Александр Галибин, Павел Кадочников и Елена Соловей в фильме Павла Кадочникова и Олега Дашкевича "Серебряные струны". 1987 г.
17.35 Кинокалендарь. К Юбилею Леонида Харитонова. Леонид Харитонов, Всеволод Ларионов, Джемма Осмоловская и Евгений Леонов в приключенческой комедии Сергея Сиделева "Улица полна неожиданностей". 1957 г.
18.40 Людмила Гурченко, Олег Борисов, Александр Абдулов и Анатолий Ромашин в мюзикле Евгения Гинзбурга "Рецепт ее молодости". 1981 г.
20.10 Сериал "Агент национальной безопасности". 4-я серия. "Три дня до эфира". Режиссер Эрнест Ясан. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Иван Шведов, Андрей Толубеев, Вадим Яковлев. 1998 г.
21.00 Киновости.
21.10 Дарья Михайлова, Родион Нахапетов, Инна Чурикова, Сергей Колтаков и Лариса Удовиченко в кинодраме Глеба Панфилова "Валентина". 1981 г.
22.45 Завтра в программе.
22.50 Виталий Доронин в комедии Семена Деревянского и Игоря Земгано "Центр нападения". 1946 г.

МИР КИНО

9.35 КиНовости.
9.45 Моник Ван Де Вени Йохан Лейсен в психологической драме Риты Хорст "Ромео" (ФРГ). Д-17.
11.20 Стивен Сигал и Шэрон Стоун в боевике Эндрю Дэвиса "Над законом" (США). Д-17.
13.00 Эллен Берстин и Элисон Эллиот в криминальной драме Ли Дэвида Злотоффа "Грильбар "Порох" (США). Д-13.
14.55 Стив Рэйлсбэк и Оливия Хасси в научно-фантастическом фильме Брайана Тренчард-Смита "Охота на индеек" (Австралия). Д-17.
16.25 КиНовости.
16.40 Ян-Майкл Винсент и Гэри Бьюзи в драме Джона Милиуса "Лето невинности" (США). Д-13.
18.35 Стивен Сигал и Келли Ле Брокк в боевике Брюса Мальмута "Смерти вопреки" (США). Д-17.
20.10 КиНовости.
20.20 Смаин и Сабин Азема в комедии Жерара Ури "Шпунтц" (Франция). Д-13.
21.45 - 0.15 Майкл Кейн, Кэтрин Росс, Ричард Чемберлен и Оливия Де Хевиллэнд в остросюжетном фильме Ирвина Аллена "Рой" (США). Д-13.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 "Акваспорт". Тележурнал
10.10 "Спортивный глобус"
10.55 "Лучшие атлеты века". "Сердце Ортера"
11.40 "Урок шахмат для начинающих"
12.00 "Пресс-центр"
12.15 Аэробика
12.40 "НХЛ - Плюс"
13.00 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Прямая трансляция из Германии
14.30 Сноуборд. ISF Pro Tour. Передача из Швейцарии
15.00 "Пресс-центр"
15.15 "Тайский бокс"
16.10 Теннис. Обзор матчей групповых турниров Кубка Федерации в Италии и Словакии
18.00 "Пресс-центр"
18.15 "Мир скорости". Тележурнал
18.45 Баскетбольное обозрение НБА
19.30 "Теннис АТР". Тележурнал
20.00 "Пресс-центр"
20.15 Программа передач на завтра
20.20 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Передача из Германии
21.50 Международный Фестиваль Айкидо- "Айки Марафон - 2000"
22.30 "Мир скорости". Тележурнал
23.00 Новости
23.15 Баскетбольное обозрение.
23.45 "Теннис АТР". Тележурнал

Пятніца, 19

НАШЕ КИНО

9.05 Жизнь замечательных людей. Александр Галибин, Павел Кадочников и Елена Соловей в фильме Павла Кадочникова и Олега Дашкевича "Серебряные струны". 1987 г.
10.40 Киновости.
10.50 Кинокалендарь. К Юбилею Леонида Харитонова. Леонид Харитонов, Всеволод Ларионов, Джемма Осмоловская и Евгений Леонов в приключенческой комедии Сергея Сиделева "Улица полна неожиданностей". 1957 г.
11.55 Людмила Гурченко, Олег Борисов, Александр Абдулов и Анатолий Ромашин в мюзикле Евгения Гинзбурга "Рецепт ее молодости". 1981 г.
13.25 Сериал "Агент национальной безопасности". 4-я серия. "Три дня до эфира". Режиссер Эрнест Ясан. В ролях: Михаил Пореченков, Анна Геллер, Иван Шведов, Андрей Толубеев, Вадим Яковлев. 1998 г.
14.15 Дарья Михайлова, Родион Нахапетов, Инна Чурикова, Сергей Колтаков и Лариса Удовиченко в кинодраме Глеба Панфилова "Валентина". 1981 г.
15.50 КиНовости.
16.00 Черно-белое золото. Ия Саввина и Алексей Баталов в мелодраме Иосифа Хейфица "Дама с собачкой". 1960 г.
17.25 Евгения Ханаева, Дмитрий Харатьян, Андрей Гусев и Наталья Вавилова в кинодраме Владимира Меньшова "Розыгрыш". 1976 г.
18.55 Интервью.
19.15 Юрий Богатырев, Анатолий Солоницын, Александр Кайдановский, Александр Пороховщиков и Никита Михалков в приключенческом фильме Никиты Михалкова "Свой среди чужих, чужой среди своих". 1974 г.
20.50 КиНовости.
21.00 Леонид Филатов, Татьяна Догилева, Ирина Купченко, Валентин Гафт и Александр Ширвиндт в трагикомедии Эльдара Рязанова "Забытая мелодия для флейты". 2 серии. 1987 г.
23.05 Завтра в программе.
23.10 Назим Туляходжаев и Андрей Подошьян в боевике Хабиба Файзиева "Шакалы". 1989 г. Д-17.

МИР КИНО

9.35 КиНовости.
9.45 Ян-Майкл Винсент и Гэри Бьюзи в драме Джона Милиуса "Лето невинности" (США). Д-13.
11.45 Стивен Сигал и Келли Ле Брокк в боевике Брюса Мальмута "Смерти вопреки" (США). Д-17.
13.20 Смаин и Сабин Азема в комедии Жерара Ури "Шпунтц" (Франция). Д-13.
14.45 Майкл Кейн, Кэтрин Росс, Ричард Чемберлен и Оливия Де Хевиллэнд в остросюжетном фильме Ирвина Аллена "Рой" (США). Д-13.
17.15 КиНовости.
17.30 Клаус Кински и Рай Гуэрра в исторической драме Вернера Херцога "Агирре, гнев Божий" (ФРГ). Д-13.
19.00 Вупи Голдберг и Лесли Энн Коррен в криминальной комедии Хью Уилсона "Воровка" (США). Д-13.
20.40 Стивен Сигал, Майкл Кейн, Джон МакГинли и Джоан Чен в приключенческом боевике "В смертельной опасности". (США). Д-13. Премьера.
22.20 КиНовости.
22.30 Эрик Штольц, Дэрил Ханна и Кэмпбелл Скотт в романтической комедии Роджера Хеддена "Веселая жизнь" (США). Д-13. Премьера.
23.55 - 1.25 Дрю Бэрримор, Сара Гилберт, а также Леонардо Ди Каприо в триллере Кэтт Ши Рубен "Ядовитый плющ" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал
12.05 "Пресс-центр"
12.20 Аэробика
12.45 "Теннис АТР". Тележурнал
13.15 "Мир скорости". Тележурнал
13.45 "Пресс-центр"
14.00 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Прямая трансляция из Германии
15.30 "Пресс-центр"
15.45 "Акваспорт". Тележурнал
16.15 "Тайский бокс"
17.10 "Power Week- неделя НХЛ"
18.00 "Пресс-центр"
18.15 "Щит и мяч". Передача о баскетболе
18.45 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал. В перерыве (20.00) - "Пресс-центр", Программа передач на завтра
22.35 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Передача из Германии
23.00 Новости
23.15 Баскетбольное обозрение НБА

Субота, 20

НАШЕ КИНО

9.05 Черно-белое золото. Ия Саввина и Алексей Баталов в мелодраме Иосифа Хейфица "Дама с собачкой". 1960 г.
10.30 Евгения Ханаева, Дмитрий Харатьян, Андрей Гусев и Наталья Вавилова в кинодраме Владимира Меньшова "Розыгрыш". 1976 г.
12.00 Интервью.
12.20 Юрий Богатырев, Анатолий Солоницын, Александр Кайдановский, Александр Пороховщиков и Никита Михалков в приключенческом фильме Никиты Михалкова "Свой среди чужих, чужой среди своих". 1974 г.
13.50 Леонид Филатов, Татьяна Догилева, Ирина Купченко, Валентин Гафт и Александр Ширвиндт в трагикомедии Эльдара Рязанова "Забытая мелодия для флейты". 2 серии. 1987 г.
16.00 Дело №... Михаил Глузский, Евгений Киндинов, Олег Даль, Лариса Удовиченко и Любовь Полищук в детективе Татарского "Золотая мина". 1-я серия. 1977 г.
17.05 Кинокалендарь. К юбилею Николая Гринько. Донатас Банионис, Наталья Бондарчук, Юри Ярвет, Владислав Дворжецкий, Николай Гринько и Анатолий Солоницын в фантастической притче Андрея Тарковского "Солярис". 2 серии. 1972 г.
19.45 Лекарство против стресса. Андрей Миронов, Нинетто Даволи, Антония Сантилли и Евгений Евстигнеев в эксцентрической комедии Эльдара Рязанова "Невероятные приключения итальянцев в России". СССР - Италия, 1973 г.
21.25 Ким Ин Хо в боевике Александра Казакова "Мастер Востока". 1992 г.
22.50 Завтра в программе.
22.55 Ирина Розанова, Михаил Кокшенов и Борис Щербаков в комедийной мелодраме Анатолия Эйрамджана "Когда все свои". 1998 г.

МИР КИНО

9.35 Дрю Бэрримор, Сара Гилберт, а также Леонардо Ди Каприо в триллере Кэтт Ши Рубен "Ядовитый плющ" (США). Д-17.
11.05 Моника Скаттини и Марко Мессери в фильме Рики Тоньяцци "Цыпленок, цыпленок, цыпленок" (Италия). Д-17.
11.20 Клаус Кински и Рай Гуэрра в исторической драме Вернера Херцога "Агирре, гнев Божий" (ФРГ). Д-13.
12.55 Вупи Голдберг и Лесли Энн "оррен в криминальной комедии Хью Уилсона "Воровка" (США). Д-13.
14.35 Стивен Сигал, Майкл Кейн, Джон МакГинли и Джоан Чен в приключенческом боевике "В смертельной опасности". (США). Д-13.
16.15 Эрик Штольц, Дэрил Ханна и Кэмпбелл Скотт в романтической комедии Роджера Хеддена "Веселая жизнь" (США). Д-13.
17.40 Клинт Иствуд, Кайл Иствуд и Вирна Блум в фильме "Лабух" (США). Д-13.
19.40 Майкл Парэ, Тоуни Китаен и Чарльз Напир в боевике Крейга Т.Румара "Скорый суд" (США). Д-13.
21.20 Крис Кристофферсон и Барбара Херши в драме Джеймса Айвори "Дочь солдата никогда не плачет" (США). Д-17. Премьера.
23.30 - 1.10 Проект "Догма" на канале "Мир кино". Ульрих Томсен, Хеннинг Моритсен и Томас Бо Барсен в фильме Томаса Винтерберга "Торжество" (Дания). Д-17.

СПОРТ

2.00 Баскетбол. Чемпионат НБА. Плей-офф. Прямая трансляция из США
По окончании трансляции в программе перерыв до 9.00
9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Баскетбол. Чемпионат НБА. Плей-офф. Передача из США
12.10 "Пресс-центр"
12.25 Аэробика
12.50 "Щит и мяч". Передача о баскетболе
13.20 "Power Week- неделя НХЛ"
14.15 "Пресс-центр"
14.30 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Полуфиналы. Прямая трансляция из Германии
18.00 "Пресс-центр"
18.15 Легкая атлетика. Международные соревнования по прыжкам в длину. Передача из Швеции
20.15 Программа передач на завтра
20.20 "На пути в Сидней"
21.05 "Большой ринг"
23.05 Новости
23.20 Баскетбол. Чемпионат НБА. Плей-офф. Передача из США

Нядзеля, 21

НАШЕ КИНО

9.05 Кинокалендарь. К юбилею Николая Гринько. Донатас Банионис, Наталья Бондарчук, Юри Ярвет, Владислав Дворжецкий, Николай Гринько и Анатолий Солоницын в фантастической притче Андрея Тарковского "Солярис". 2 серии. 1972 г.
11.45 Лекарство против стресса. Андрей Миронов, Нинетто Даволи, Антония Сантилли и Евгений Евстигнеев в эксцентрической комедии Эльдара Рязанова "Невероятные приключения итальянцев в России". СССР - Италия, 1973 г.
13.25 Ким Ин Хо в боевике Александра Казакова "Мастер Востока". 1992 г.
14.55 Дело №... Михаил Глузский, Евгений Киндинов, Олег Даль, Лариса Удовиченко и Любовь Полищук в детективе Татарского "Золотая мина". 1-я серия. 1977 г.
16.00 Дело №... Михаил Глузский, Евгений Киндинов, Олег Даль, Лариса Удовиченко и Любовь Полищук в детективе Татарского "Золотая мина". 2-я серия. 1977 г.
17.05 Кинокалендарь. К юбилею Юрия Егорова. Наталья Гундарева и Виктор Проскурин в лирической комедии Юрия Егорова "Однажды двадцать лет спустя". 1980 г.
18.20 Лекарство против стресса. Андрей Миронов, Александра Яковлева, Николай Караченцов, Михаил Боярский и Олег Табаков в комедии Аллы Суриковой "Человек с бульвара Капуцинов". 1987 г.
19.55 Мультфильм "Стеклянная гармоника". 1968 г.
20.15 Марафон премьер на канале "Наше кино". Анна Каменкова, Эльвира Болгова, Алексей Серебряков, Николай Еременко и Виталий Соломин в мелодраме Андрея Разенкова "Тесты для настоящих мужчин". 1998 г.
21.25 Ким Ин Хо, Вера Сотникова и Игорь Ливанов в боевике Александра Казакова "Винт". 1993 г.
22.40 Завтра в программе.
22.45 Лекарство против стресса. Иван Паршин, Максим Аверин, Ольга Сидорова, Ирина Муравьева и Валентин Смирнитский в комедии Владимира Зайкина "Любовь зла..." 1998 г.

МИР КИНО

9.35 Майкл Парэ, Тоуни Китаен и Чарльз Напир в боевике Крейга Т.Румара "Скорый суд" (США). Д-13.
11.15 Клинт Иствуд, Кайл Иствуд и Вирна Блум в фильме "Лабух" (США). Д-13.
13.15 Крис Кристофферсон и Барбара Херши в драме Джеймса Айвори "Дочь солдата никогда не плачет" (США). Д-17.
15.20 Проект "Догма" на канале "Мир кино". Ульрих Томсен, Хеннинг Моритсен и Томас Бо Барсен в фильме Томаса Винтерберга "Торжество" (Дания). Д-17.
17.05 Робин Уильямс, Питер О'Тул и Джоанна Кэссида в комедии Гарольда Рамиса "Клуб "Рай" (США). Д-13.
18.40 На тропе войны в "Мире кино". Джесси Боррего, Танту Кардинал и Огаст Шелленберг в вестерне Ларри Эликанна "Екимзе: последний воин" (США). Д-13.
20.15 Билл Мюррей, Джина Дэвис и Рэнди Куэйд в приключенческом фильме "Быстрый обмен" (США). Д-13.
21.45 Анни Жирардо,Джеймс МакКэффри, Николас Клэй и Агнешка Вагнер в драме Питера Патзака "Отель "Шанхай" (Австрия). Д-13. Премьера.
23.25 Джессика Лэнг и Джек Николсон в криминальной мелодраме Боба Рафелсона "Почтальон всегда звонит дважды" (США). Д-17.
1.25 Программа передач на неделю.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Аэробика
9.40 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал
12.05 "Пресс-центр"
12.20 Аэробика
12.45 "На пути в Сидней"
13.30 "Лучшие атлеты века". "Сердце Ортера"
14.15 "Шахматное обозрение"
14.45 "Пресс-центр"
15.00 Теннис. Турнир из серии Masters "German Open". Одиночный финал. Прямая трансляция из Германии
18.00 "Пресс-центр"
18.15 Велоспорт-трек. Кубок мира. Передача с велотрека в Крылатском. В перерыве (20.00) -"Пресс-центр", Программа передач на завтра
21.00 "Еще неделя позади..."
21.30 "Мир скорости". Тележурнал
22.00 Хоккей. Кубок Стэнли. Полуфинал. В первом перерыве (22.40) - Новости

РЭКЛАМА Тэлефон: (0152) 72-29-96, 72-37-14

ПРАДАЮ

Аўтамабіль «Фіат-уно», 1989 года выпуску, бензін, 5-КПП, 5-ДЗВ, люк, кошт - 1600 у.а.; ЦТ «Філіпс» 70 см, стэрэо, т/тэкст, кошт - 200 у.а. Тэл. у Ваўкавыску (8-212) 3-69-03.

Мапед «Рыга-7» з запасным рухавіком. Тэл. 44-38-29.

Халадзільнік «Ока-6», кухню імпартную - усё б/у; батарэю новую (10 рэбраў). Тэл. 31-24-73.

Дачу ў раёне вёскі Навумавічы. Тэл. 76-19-29.

Камп'ютар 486 Dx4-100 /24RAM/3,4HDD/512 video /CD-ROM4x/14SVGA. Кошт - 220 у.а. Тэл. 44-03-24 (аб.573).

Відэамагнітафон б/у, у выдатным стане (вытворчасць Германіі). Кошт - 65 у.а. Тэл. у Мастах 3-21-23.

Канапу-ложак і два крэслы-ложкі. Тэл. 76-19-29.

Пральную машыну «Рыга-17»; швачную машыну «Падольск-134А»; электрафон «Вега», б/у; вязальны ручны апарат «Алеся». Тэл. 5-53-74.

Імпартную магнітолу б/у, новы аўтамабільны ўзмацняльнік, узмацняльнік Вега-122» б/у, пральную машыну-аўтамат «Баўкнэхт» (вытворч. Германіі). Усё танна. А таксама новы фотаапарат «Зенит», зменныя аб'ектывы, фотапавелічальнікі, асвятляльнае ды іншае абсталяванне. Тэл. 73-00-00 (аб.95352).

Кнігі па эксплуатацыі і рамонту бытавой радыё-электраапаратуры; а таксама С.Жапрызо «Убийственное лето», «Фантомас» 1-6 тамы, Р.Хайнлайн «Звёздные рэйнджеры», «Космический патруль», А.Някрасаў «Приключение капитана Врунгеля», «Ужасы»; «Как стать бизнесменом», «Что и как делать, чтобы стать предпринимателем», «Живите без проблем: секрет лёгкой жизни», «Лекарственные средства». Калі вышлеце канверт са зваротным адрасам, то атрымаеце спіс кніг і кошты на іх. Лісты буду чакаць на адрас: 231600, Гарадзенская вобласць, г.Масты, вул. Пралетарская, 35/2.

Кнігі: энцыклапедыя «Беларуская ССР» у 5-ці тамах, 1982 г.; «Энцыклапедыя прыроды Беларусі» ў 5-ці тамах, 1986 г.; энцыклапедыя «Этнаграфія Беларусі», 1982 г.; энцыклапедыя «Мир растений» у 7-мі тамах, 1977 г.; А.Брэм «Мир животных» у 3-х тамах, 1992 г.; «Живописная Россия», рэпрынтнае выданне, Менск, 1994 г.; «Советский энциклопедический словарь», Масква, 1984 г. Лісты дасылайце на адрас: 246024, г.Гомель, вул.Свярдлова, 56 (А.Копаць) ці тэлефануйце ў Гомель на нумар: 3-16-39.

Фотасветлафільтры, кружэлкі, трансфарматар 220х12В, люстру, кніжныя шафы, падпісныя выданні, карнізы. Тэл. 33-59-87.

Эл.пілу сталярную, эл.духоўку, дыван 2х4 (Брэст), дыван 2х3 (імпартны), бра; усё новае. Тэл. 44-38-99.

КУПЛЮ

Радыятар да BMW-525. Тэл. 31-30-62.

Каляску-двойку для двайнятаў. Тэл. 76-39-68.

Легкавы аўтамабіль (да 10 гадоў), пажадана дызель; а таксама БУС (мікрааўтобус), кошт - да 2000 у.а. Тэл. 31-30-62 (з 09.00 да 11.00).

Дом ці надзел у Гродне да 5 000 у.а., прапаноўваць варыянты; дакументы на іншамарку. Тэл. 5-17-72 (пасля 18.00).

Каляровы манітор SVGA альбо VGA. Тэл. 73-00-00 (аб.95352).

Факсімільнае выданьне Статуту ВКЛ 1588 году, граматыку Б.Тарашкевіча, кнігу «Летапісы і хронікі» зь серыі «Беларускі кнігазбор». Тэл. 5-36-02 (запрасіць Юлію).

Куплю наступныя выданні: 1) «Беларуская энцыклапедыя» т.1; 2) «Ілюстраваная храналогія гісторыі Беларусі» т.1; 3) «Энцыклапедыя гісторыі Беларусі», т.4; 4) Энцыклапедычны даведнік «Беларусь». На абмен прапаную: 1) Міхась Ткачоў «Замкі і людзі»; 2) Кастусь Тарасаў «Памяць пра легенды»; 3) Генадзь Сагановіч «Невядомая вайна»; 4) кніжкі з серыі «Нашы славутыя землякі». Тэл. 47-24-00.

Кнігі па ўтрыманню ў хатніх умовах пеўчых і дэкаратыўных птушак, акварыумных рыбак, а таксама кнігі па рыбнай лоўлі. Тэл. 76-47-19.

Антыкварыят, старыя манеты, узнагароды, гадзіннікі. Тэл. 72-02-26.

Кнігі на беларускай мове: мастацкую літаратуру (Л.Геніюш, Ул.Караткевіч, М.Гарэцкі, М.Багдановіч, А.Гарун, Цётка ды іншыя) і гістарычную літаратуру (М.Ермаловіч, М.Ткачоў, Ул.Ігнатоўскі, В.Ластоўскі, Мітрафан Доўнар-Запольскі). Тэл. (017) 258-43-54.

МЯНЯЮ

Палову дома ў г.Ваўкавыску на кватэру альбо прадам. Тэл. у Ваўкавыску 5-16-52.

ПАСЛУГІ

Рэпетытарства, кантрольныя і курсавыя работы па беларускай мове і літаратуры. Тэл. 6-67-55.

Рэпетытарства па фізіцы. Дапамагу ў рашэнні задачаў, кантрольных работаў. Тэл. 76-55-14 (запрасіць Юрыя).

Рамонт каляровых тэлевізараў. Устаноўка ПАЛ, дыстанцыйнага кіравання, тэлетэксту. Ліц. N1243, выдадзеная МП да 2004 года. Тэл. 31-37-05.

Кантрольныя і курсавыя работы, энергазабеспячэнне, энергазберажэнне. Тэл. 5-92-07 (пасля 18.30, запрасіць Васіля).

Усё па гісторыі. Тэл. 47-35-26.

Балгарская, беларуская мовы: пераклады, індывідуальнае навучанне. Тэл. 2-85-77.

Абследаванне і лячэнне хранічных захворванняў па метадыцы Р.Фоля. Ліц. МЗ РБ N224 да 30.XII.2001 года. Тэл. (8-017) 258-88-14.

Відэаздымка. Якасна выканаем работы па стварэнню відэафільма пра Ваш лёс, юбілей, прэзентацыі. Ліц. N613, выдадзеная МК да 2004 года. Выязджаем на месца здымкі на сваім транспарце. Тэл. у Ваўкавыску 2-34-86.

Камп'ютарны набор, скanіраванне, раздрукоўка на лазерным прынтары. Тэл. 5-36-02 (запрасіць Юлію).

Доктар С.Каляда: інтэнсіўная псіхатэрапія алкагалізму, залішняй вагі. Найноўшыя методыкі. Тэл. 74-35-46 (да 18.00). Ліц. N796 па 2004 г., МЗ РБ.

Набор тэкстаў, табліцаў на камп'ютары. Раздрукоўка на струйным альбо матрычным прынтары. Танна. Не абавязкова на Вашай паперы. Тэл. 93-53-56.

РОЗНАЕ

Шукаю сяброўку дзяцінства - Ірыну Гурын (Мітлеронак - дзявочае прозвішча), якая жыла ў Навагрудку па вуліцы Эканомія. Тэл. у Барысаве 6-71-71 (запрасіць Алену Абрысько).

Шукаю працу перакладчыка (балгарскую і польскую мовы ведаю дасканала) альбо іншую сур'ёзную працу. Тэл. 2-85-77.

Шукаю працу па абіўцы мяккай мэблі. Забяру непатрэбную старую мэблю. Тэл. 44-39-15.

Калі Вы валодаеце ангельскай мовай і маеце жаданне часова папрацаваць у прафсаюзе прадпрымальнікаў, тэлефануйце на пэйджар 73-00-00 абаненту 95200, а таксама дасылайце сваю аўтабіяграфію на адрас: 230005, Гродна-5, а/с 63.

Шукаю працу па падшыўцы і падклейванню падэшваў у абутку. Тэл. 31-77-41 (у любы зручны для вас час).

Здыму аднапакаёвую кватэру альбо адзін пакой. Тэл. 31-94-57 (запрасіць Тамару).

Шукаю працу па нарэзцы пратэктару шынаў легкавых, грузавых машынаў усіх марак. Тэл. 44-39-15.

Шукаю працу па даму. Сартаванне, упакоўка. Просьба інтым не прапаноўваць. Тэл. 76-39-71.

Прапануем часовую працу для студэнтаў, якія валодаюць замежнай мовай, пажадана веданне камп'ютара, заробак 20-100 у.а. Тэлефануйце на нумар: 73-00-00 (аб.95200) ці дасылайце лісты на адрас: 230005, г.Гродна-5, а/с 63, прафсаюз прадпрымальнікаў.

Здаю напракат: прыстаўку «Нота», фотаапарат, прас, кнігі. Звяртацца на адрас: 230001, г.Гродна, да запатрабавання, в/б БЕ 008703.

Выстава аўдыё-відэакнігапрадукцыі працуе па новым адрасе: г.Гродна, вул. К.Маркса, 11, 2-і паверх. Чакаем вас кожны панядзелак і сераду з 17 да 20 гадзін.

Згубленае пасведчанне інваліда трэцяй групы на імя Т.А.Бярдовіч лічыць несапраўдным.

Супрацоўнікі рэдакцыі ПАГОНІ нагадваюць чытачам, якія дасылаюць аб'явы ў рубрыку «Знаёмствы», пра неабходнасць указваць нарыхтоўку купона нумар паштовага аддзялення сувязі і сваёй абаненцкай скрыні альбо пакідаць наступную інфармацыю: індэкс паштовага аддзялення, «да запатрабавання, прад'яўніку пашпарта ці іншага дакумента...». Гэта дасць усе падставы меркаваць, што абвесткі наконт знаёмстваў належаць менавіта вам, шаноўныя чытачы, а не тым, хто жадае з вас пажартаваць.

ЗНАЁМСТВЫ

Дзяўчынка шукае сябра. Пра сябе: 15/165/48, вясёлая і добрая шатэнка з карымі вачыма. Пажадана фота. Адкажу ўсім. Хто напіша першы, таму - сюрпрыз. Буду чакаць лісты на адрас: 231766, Гарадзенская вобласць, Гарадзенскі раён, п/а Абухава, в.Курнікі, п/с 7.

Чарнявы хлопец жадае пазнаёміцца з 18-20-гадовай дзяўчынай для сустрэчаў. Пра сябе: 20/175/70. Адкажу ўсім, хто дашле мне лісты. Пажадана фота. Пішыце на адрас: Гарадзенская вобласць, Гарадзенскі раён, п/а Жыдомля, в.Абухавічы, п/с 36.

Жанчына, 33/167, жадае пазнаёміцца з адзінокім мужчынам для стварэння сям'і. З месцаў пазбаўлення волі просьба не пісаць. Лісты дасылайце на адрас: 230024, г.Гродна, п/с 27.

Жадаю знайсці для стварэння сям'і прыстойную жанчыну, якая мае жыллёвую плошчу. Пра сябе: мне 33 гады, рост - 165 см; жанаты не быў, па нацыянальнасці - беларус, па знаку Задыяка - Скарпіён. Чакаю лісты на адрас: 230025, г.Гродна, Галоўпаштамт, да запатрабавання, п/п IV-ДР N706368.

Жадаю пазнаёміцца з прывабнай жанчынай маіх гадоў. Пра сябе: 48/170, маю дзве вышэйшыя адукацыі, кватэру. Пісаць: 222160, г.Жодзіна, а/с 39.

ВІНШАВАННІ

Віншуем з Днём нараджэння *Ірыну Байрашэўскую* і *Марыну Леванеўскую!*

Ад імя першаснай арганізацыі свабоднага прафсаюза і шматдзетных матуляў для вас гэтыя радкі:

У адзіночку смелы
рушыць ў бой,
І толькі баязлівец
хаваецца ў натоўпе,
Ляцяць ўсе птушкі,
каб сабрацца у чароды,
А вы лунайце горда,
як арліцы ў паднябессі!

Гарадзенскі ўікэнд

Гісторыка-археалагічны музей. Стары замак. Выстава «Гродна, адкрыты археолагамі». **Новы замак.** У Авальнай і Сенатарскай залах з 17 па 21 траўня - III Міжнародная мінералагічная выстава-кірмаш «Свет самацветаў». У выставе прымуць удзел майстры з гарадоў Беларусі, Расеі, Украіны, Рэспублікі Заір. Час працы выставы-кірмаша: 17 траўня - з 13.00 да 20.00, 18-21 траўня - з 11.00 да 20.00. Дзейнічае экспазіцыя «Зброя мінулых стагоддзяў».

Галерэя «У Майстра» (вул. Кірава, 14). «Гарадзенскі сейм» - зборная выстава дзесяці мастакоў. Жывапіс і скуранoe пано.

Выставачная зала Саюза мастакоў. Выстава «Міні прынт». Графіка, афорты. Арганізатар выставы - Юрый Якавенка.

Галерэя «Тызенгаўз». Выстава майстроў народнай творчасці «Вера, Надзея, Любоў».

Музей Гісторыі Гарадніцы (вул. Ажэшкі, 37). Выстава вышыванак Марыі Закрэўскай.

Дызайн-галерэя «Раскоша» (вул. Ажэшкі, 39а). Выстава антыкварыяту і твораў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва.

Музей Максіма Багдановіча запрашае з 10.00 да 18.00. Дзейнічае выстава, прысвечаная Францішку Багушэвічу. Выхадныя дні: нядзеля, панядзелак.

Тэатр лялек. 12 траўня - «Снежная каралева». Пачатак спектакля ў 10.30. 13 траўня - «Казка пра цара Салтана». Пачатак спектакля ў 12.00. 14 траўня - «Прыгоды Пінокіо». Пачатак спектакля ў 12.00.

Лядовы палац спорту. 17 траўня - Алена Свірыдава ў канцэрце «Ружовы фламінга». Пачатак канцэрта ў 19.00.

Драмтэатр. 15 траўня - гумарыстычнае шоу Веркі Сердзючкі. Пачатак у 19.00.

Парк культуры і адпачынку. 13 траўня - выступленне рок-гурта «ВразПлох». Пачатак у 17.00.

Моладзевыя дыскатэкі

Кінатэатр імя Пушкіна - з 22.00 да 24.00 (у пятніцу), з 22.00 да 01.00 (у суботу), з 22.00 да 24.00 (у нядзелю).

Кінатэатр «Усход» - з 22.00 да 24.00 (у пятніцу), з 22.00 да 01.00 (у суботу), з 22.00 да 24.00 (у нядзелю). Штодня працуе пракат відэакасетаў, більярд, камп'ютарныя гульні.

Кінатэатр «Кастрычнік» - з 22.00 да 01.00 (акрамя панядзелка і аўторка). Працуе кафэ-бар (серада - нядзеля).

Палац «Юнацтва» - з 20.00 да 01.00.

Палац тэкстыльшчыкаў - з 20.00 да 24.00 (у пятніцу), з 20.00 да 01.00 (у суботу), з 20.00 да 01.00 (у нядзелю).

Калізей-2000. Начны клуб адчынены з 23.00 да 05.00, акрамя панядзелка - танцавальныя і стрыпціз-шоу. Рэстаран працуе з 12.00 да 05.00.

ПАГОНЯ . купон прыватнай бясплатнай аб'явы

16 Імя і прозвішча ____________________

Адрас (тэлефон) ____________________

Рубрыка ____________________

Тэкст ____________________

Аб'явы, дасланыя на купонах, друкуюцца ў першую чаргу; неразборліва напісаныя аб'явы не друкуюцца

Купон з тэкстам адпраўце па пошце на адрас: 230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11

Моладзевы Антыфашыстоўскі Цэнтр абвяшчае конкурс на лепшы антыфашыстоўскі малюнак «Беларусь без свастыкі». Малюнкі прымаюцца ў любым выглядзе і любога фармату. Свае творы дасылайце на адрас: 230003, г.Гродна-3, а/с 62, МАЦ альбо прыносьце кожныя чацвер і нядзелю ў 19.30 на вуліцу К.Маркса,11 (першы паверх). Пераможцаў чакаюць каштоўныя прызы!

Снарад Другой Сусветнай вайны

Каля вёскі Навасёлкі калгаса «Світанак» Ашмянскага раёна мясцовыя жыхары ў полі знайшлі цэлы снарад часоў Другой Сусветнай вайны. Знаходку абясшкодзілі і зьліквідавалі сапёры. Можна толькі ўявіць, якая гэта была вайна, калі праз 55 гадоў у нашай зямлі яшчэ ўсё знаходзяцца снарады.

Ул. інф.

«Ліцьвіны» наведалі Радзівілаў

15 красавіка прадстаўнікі Ваўкавыскай моладзевай ініцыятывы «Ліцьвіны» і навучэнцы Ваўкавыскага педагагічнага вучылішча, якія цікавяцца краязнаўствам, ажыццявілі цікавае падарожжа па «залатым коле» Беларусі: Нясвіж-Мір-Навагрудак. Вандроўка гэтая сталася магчымай дзякуючы дапамозе Ваўкавыскай рэгіянальнай арганізацыі ТБМ імя Францыска Скарыны і грамадскага аб'яднання «Аслона». Яе мэтай было пазнаёміць маладых краязнаўцаў з багатай гістарычнай спадчынай Беларусі, а таксама заахвоціць да сумеснай працы па вывучэнню культуры роднага краю.

Спачатку ўдзельнікі вандроўкі наведалі першую сталіцу Вялікага княства Літоўскага - Навагрудак. Шмат разнастайнай і цікавай інфармацыі можна было пачуць з вуснаў экскурсавода мясцовага краязнаўчага музея. Асабліва карыснымі для маладых краязнаўцаў сталіся практычныя парады па збору матэрыялаў і стварэнню краязнаўчага музея.

Потым падарожнікі наведалі музей Адама Міцкевіча, рэшткі палаца Міндоўга, Фарнага касцёла, здзейснілі экскурсію па гораду, наведалі Мірскі абарончы замак. Цікавы аповед экскурсавода дазволіў перанесціся на нейкі час у эпоху Сярэднявечча. Адразу ўявіліся магутныя рыцары, якія ўздымаюцца ў цяжкіх латах па высокіх прыступках на вежу. Прыемна, што Мірскі замак адбудоўваецца і кранае наведвальнікаў сваёй веліччу і прыгажосцю.

На жаль, апошнія словы нельга сказаць пра палац «некаранаваных каралёў» Рэчы Паспалітай Радзівілаў у Нясвіжы. Станавілася сумна і балюча ад выгляду ягоных пашарпаных сценаў, а звесткі пра тое, што захавалася толькі два працэнты Радзівілаўскага багацця, увогуле выклікалі пачуццё сораму перад нашымі славутымі продкамі. І якой павагі мы чакаем ад іншых народаў, калі не здолелі захаваць гэтую скарбніцу Радзівілаў, калі нават сёння няма змогі (а мо жадання?) адбудаваць палац, надаць яму былую веліч?..

Вярталіся дамоў стомленыя, а ў галовах - самыя супярэчлівыя думкі. Адно пэўна, што гэта ад нас, сённяшняй моладзі, ад нашага жадання, нашых намаганняў залежыць будучыня і палаца Радзівілаў, і Мірскага замка, і ўсёй нашай Радзімы.

Алена Канапелька, настаўніца

Заява сакратарыята ТБМ аб дыскрымінацыі беларускай мовы ў войску

10 гадоў мінула з моманту прыняцця Закона аб мовах. Рэспубліка Беларусь стала незалежнай дзяржавай, але беларуская мова цалкам ігнаруецца ў беларускім войску. Вайсковая прысяга на вернасць Радзіме прымаецца навабранцамі на мове суседняй дзяржавы. У беларускім войску адсутнічаюць статуты на роднай мове. Вайсковая падрыхтоўка і ўся выхаваўчая праца вядзецца выключна па-руску, у беларускім войску не гучыць беларуская вайсковая песня. Адзіная вайсковая газета «Во славу Родины» таксама рускамоўная. Паколькі большасць нашых хлопцаў набіраецца ў войска з невялікіх гарадоў і вёсак, дзе ў паўсядзённым жыцці дамінуе беларуская мова, лічым непрымальным стан рэчаў, калі падчас вайсковай службы яны падвяргаюцца дыскрымінацыі па моўнай прыкмеце.

У сувязі з гэтым Таварыства беларускай мовы патрабуе ад Урада Рэспублікі Беларусь зрабіць наступнае:

- Стварыць у кожнай вайсковай часці беларускамоўныя батальёны, для кіравання імі падабраць афіцэраў, якія валодаюць беларускай мовай у аб'ёме, неабходным для правядзення выхаваўчай працы і вайсковай падрыхтоўкі.
- Перакласці на беларускую мову вайсковыя статуты.
- Забяспечыць усе вайсковыя часці тэкстам прысягі на беларускай мове, і ўрачыстасці з нагоды прыняцця навабранцамі прысягі на вернасць Радзіме праводзіць на мове тытульнай нацыі нашай краіны.
- Узнавіць курсы беларускай мовы для афіцэрскага складу.
- Надаць газеце «Во славу Родины» статус дзвюхмоўнай і прадугледзець, каб не менш за 50 працэнтаў матэрыялаў друкавалася па-беларуску.

Сакратарыят ТБМ
г.Менск
4 траўня 2000 года

Па гарызанталі: 7.Поўная параза праціўніка. 8.Поўны антыпод негра. 10.Самае небяспечнае месяца. Большасць людзей памірае ў ім. 11.У кепкі ён ёсць, а ў вушанкі няма. 12.Птушка, якая прылятае да нас на зіму. 14.Рыцарскі даспех. 16.Ювелірныя карункі. 17.Шум, скандал. 19.Алей з насення клешчавіны. 20.Народ у Кітаі. 24.Высакагорная паша на Цянь-Шані. 25.Супадзенне думак. 26.Беларускі паэт. 30.Збан з вузкім горлам. 31.Іначай гэтую рыбу называюць сырок. 32.Труп жывёліны. 33.Самая дарагая раскоша, якую можа дазволіць сабе толькі вельмі багаты чалавек. 34.Раённы цэнтр у Берасцейскай вобласці.

Па вертыкалі: 1. «Горад будучага» з рамана Аляксея Карпюка. 2.Турботы (уст.). 3.Куды.., туды і нітка. 4.Вялікі зуб у дзіка. 5.Вайсковая пасада ў Вялікім княстве Літоўскім. 6.Род, сям'я. 9.Кітайскае парусное судна. 13.Горная парода. 15.Ізаляцыя парушальніка. 17.Без чаго не зрабіць вінегрэт? 18.Крыніца ведаў, не заўсёды карысных. 21.Аднагадовая кармавая бабовая трава. 22.Аповесць Васіля Быкава. 23.Дураслівасць. 27.Жывёліна ва ўзросце двух гадоў. 28.Точаны фігурны слупок у агароджы тэрасы. 29.Вяроўка, «на якую можа сесці» гімнаст. 32.Любімая вадкасць бравага салдата Швейка.

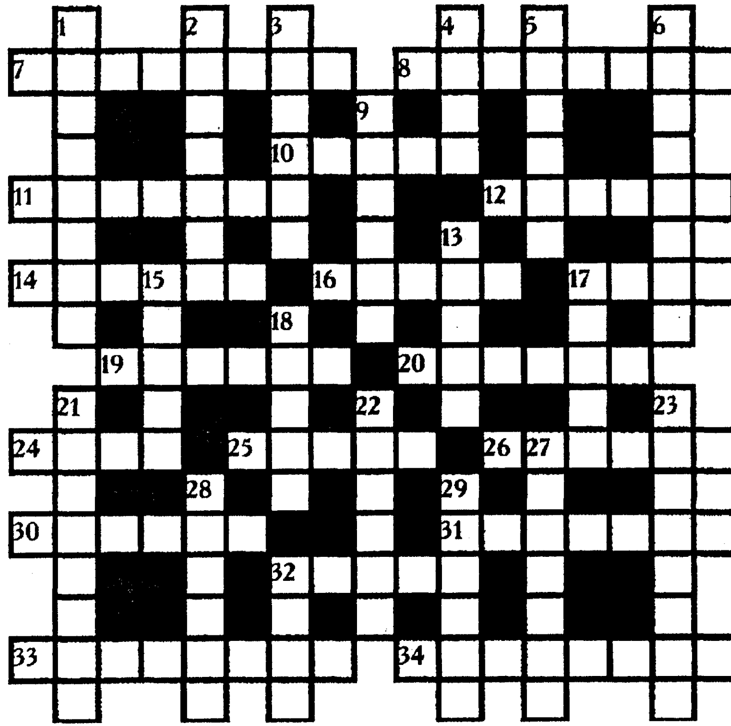

Адказы на крыжаванку, змешчаную ў N15

Па гарызанталі: 7.Аўрамчык. 8.Зладзюга. 10.Трыер. 11.Анафема. 12.Бізнес. 14.Экстаз. 16.Фланк. 17.Гонг. 19.Дзёран. 20.Аздоба. 24.Берн. 25.Немач. 26.Ахапак. 30.Вясляр. 31.Адамчык. 32.Ранет. 33.Украінка. 34.Клубніцы.

Па вертыкалі: 1.Еўгеніка. 2.Эмблема. 3.Дыктант. 4.Алюр. 5.Ідылія. 6.Угнаенне. 9.Жывёла. 13.Янцзы. 15.Тузін. 17.Губка. 18.Завея. 21.Семянянка. 22.Раенне. 23.Патыліца. 27.Хвароба. 28.Зяблік. 29.Наталя. 32.Рака.

Кашалёк ці жыццё?!

Для адных людзей грошы - гэта свабода і ўпэўненасць у заўтрашнім дні. Іншыя не надаюць фінансавым праблемам асаблівага значэння. А якую ролю адыгрываюць грошы ў Вашым жыцці?

1. У магазіне з Вамі былі надзвычай ветлівымі і далікатнымі прадаўцы. Ці купіце Вы болей, чым хацелі?

а) Канешне, няўжо тут можна адмовіцца? - 1 бал; б) Не, але парэкамендую магазін знаёмым - 3; в) Толькі калі патраплю на тое, што мне сапраўды патрэбна - 2.

2. Ваш партнёр прапанаваў Вам адкрыць агульны рахунак. Як Вы да гэтага паставіцеся?

а) Ні ў якім разе! - 3 балы; б) Абавязкова ўзважу ўсе «за» і «супраць»- 2; в) Чаму не?! - 1.

3. Ці можаце Вы забыцца на важныя справы і пайсці на прагулку?

а) Так, з задавальненнем! - 2 балы; б) Гэта калі-нікалі здараецца - 1; в) Не, я ж чалавек адказны - 3.

4. Вас запрасілі ў рэстаран. Хутка праміне ўў час. Трэба расплочвацца, а Ваш спадарожнік (альбо тая, што Вас запрасіла) заўважае, што грошай не хапае. Вашы дзеянні ў такой сітуацыі?

а) У раздражнёным стане заплачу сваю долю рахунку - 2 балы; б) З усмешкай заплачу ўсё сам(-а) - 1; в) Адчую сябе няёмка і, відаць, пайду з рэстарана адзін(адна) - 3.

5. Якая з пералічаных ніжэй парод сабакаў Вам падабаецца?

а) Дог - 3 балы; б) шпіц - 2; такса - 1.

6. Надышоў час запаўняць падатковую дэкларацыю. Хто гэтым зоймецца?

а) Я сам(-а), канешне - 2 балы; б) Мой партнёр - 1; в) Кансультант па падатковых пытаннях - 3.

7. Генеральная ўборка з'яўляецца для Вас...

а) Стомным абавязкам - 3 балы; б) Цудоўнай магчымасцю пазбавіцца ад барахла - 2; в) Паняццем, якое для мяне нічога не азначае - 1.

Падвядзем вынікі

Падсумуйце, колькі балаў у выніку Вы атрымалі.

Ад 7 да 11 балаў. Вы не надаяце грошам сур'ёзнага значэння. Сёння ёсць, заўтра няма - Вам усё роўна. Але не зважаючы на ўсю Вашу летуценнасць і легкадумнасць, усё ж паклапаціцеся пра тое, каб мець сталы даход. Без грошай жа - анікуды!

Ад 12 да 16 балаў. Вы, відаць, часцяком адкладаеце нейкія грошы на чорны дзень. Аднак Вы не скнара. Бо Вам падабаецца не толькі назапашваць, але і калі-нікалі рабіць закупы, якія абыходзяцца Вам досыць дорага.

Ад 17 да 21 бала. Здаецца, для Вас у жыцці няма нічога важней за фінансавую незалежнасць і магчымасць у любы момант набыць тое, што жадаеце. Ад гэтага Вы адчуваеце сябе надзвычай задаволеным(-ай). Вам можна пазайздросціць. Але не забывайцеся: шчасце - гэта не толькі наяўнасць грошай.

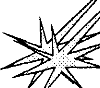

Гараскоп

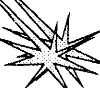

♈ **Баран (21.03-20.04).** Вашыя намаганні прынясуць імгненныя вынікі. Не варта спрачацца са сваякамі.

♉ **Бык (21.04-20.05).** Часцей бывайце дома ўвечары, калі не жадаеце непрыемнасцяў. Сябры крыху адпачнуць.

♊ **Блізняты (21.05-21.06).** З Вамі адбываецца нешта неверагоднае. Не губляйце галаву!

♋ **Рак (22.06-22.07).** Вашыя нядобразычліўцы не спяць, таму паспрабуйце неяк разагнаць хмары.

♌ **Леў (23.07-23.08).** Настроенасць на працу дапаможа Вам перажыць чарговае расчараванне ў каханні.

♍ **Панна (24.08-23.09).** Непрыемнасці апошняга тыдня, мабыць, скончыліся. У Вашым жыцці ўсталюецца адносны спакой і парадак.

♎ **Шалі (24.09-23.10).** Некаторыя непрыемнасці на працы адыдуць на апошні план. Затое з'явіцца вялікі шанец сустрэць новае каханне.

♏ **Скарпіён (24.10-22.11).** Хутчэй за ўсё, хвароба некага са сваякоў вымусіць Вас адкласці ўсе свае планы. Праца зараз не галоўнае.

♐ **Стралец (23.11-21.12).** Вы самі часам не ведаеце, чаго жадаеце. Мо варта разабрацца ў сваіх думках?

♑ **Казярог (22.12-20.01).** Зрабіце падарунак сабе і сваім родным. Пра пачуцці не думайце - навошта загадзя турбавацца!?

♒ **Вадалей (21.01-19.02).** Вам пашчасціць! Непрыемнасці, нарэшце, пакінуць Вас. Звярніцеся па дапамогу да сяброў.

♓ **Рыбы (20.02-20.03).** Рызыкуйце! Зоркі раяць Вам звярнуць ўвагу на сваю каханую (свайго каханага). Мо патрэбна Вашая дапамога ці парада?

Сто лят, Апанас Пятровіч!

Днямі спаўняецца 90 гадоў знакамітаму гарадзенскаму краязнаўцу і фальклярысту, заслужанаму настаўніку Беларусі Апанасу Цыхуну. У свой час гэты няўрымслівы чалавек вучыўся ў польскай настаўніцкай семінарыі, удзельнічаў у Вялікай Айчыннай вайне. Скончыў Гарадзенскі дзяржаўны педагагічны інстытут. Усё жыццё працаваў у сельскіх школах, інспектарам раённага аддзела народнай асветы.

А яшчэ Апанас Пятровіч вядомы як аўтар шматлікіх газетных і часопісных артыкулаў на тэмы міжнацыянальных адносінаў, даследчык гістарычных каранёў татараў, яўрэяў, літоўцаў Гарадзеншчыны, паходжання назваў населеных пунктаў краю. Яго пяру належыць краязнаўча-біяграфічны ілюстраваны нарыс «Акадэмік з вёскі Лаша», прысвечаны жыццю і дзейнасці ўраджэнца Панямоння Яўхіма Фёдаравіча Карскага, аўтара капітальнай трохтомнай працы «Беларусы».

Юбілейны для сябе год Апанас Цыхун распачаў выданнем чарговай уласнай кнігі «Песні з народных глыбіняў». Тут сабраны беларускія народныя песні, пачутыя фальклярыстам у вёсках Гарадзенскага раёна. Першы запіс зроблены 20 траўня 1961 года. З нагоды 90-гадовага юбілею Апанаса Пятровіча ў Гродне запланаваныя ўрачыстасці. Рыхтуецца да друку чарговы зборнік вершаў ветэрана.

Раман Ланьскі

ПАГОНЯ
Заснавальнік: культурна-асветніцкі фонд "Бацькаўшчына"

Адрас рэдакцыі:
230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11.
Тэл.72-37-14, 72-35-61, факс 72-29-96.
E-mail: pagonia@irex.minsk.by
Падпісны індэкс: 63124.

Рэгістрацыйны нумар 597. Нумар газеты надрукаваны ў Гарадзенскай абласной узбуйненай друкарні. Адрас: 230023, г.Гродна, вул. Паліграфістаў, 4.
Зак. 1563. Тыр. 7281
Нумар падпісаны да друку ў 16.00 10.05.2000 г.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць асабістую адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не абавязкова адлюстроўваюць пагляд рэдакцыі. Якасць друку адпавядае прадастаўленым рэдакцыяй дыяпазітывам.

Галоўны рэдактар Мікола Маркевіч

Камп'ютарны набор: Аксана Бурдзюк, камп'ютарная вёрстка: Аляксей Салей